

Dansk Stil

for

Frederik Bartholin.

ved

Examenen 1874.

Den brave Løn.

Den preussiske General Lütken var som ung Adelsmand Page ved Frederik den andens Hof. Hans Moder var Enke og levede i trange Kvar, og han maatte sommetider sende nogle Penge til hende. Frederik den anden vilde have, at der skulde vaage en Page om Katten, ved Tiden af hans Varelse, for at komme ind til Kongen, naar han forlangte noget. Den fattige Page

kom ogsaa til at vaage, men stod op og han gik ind i
de andre som skulde vaage. Værelset ved Tiden af, og
blev snart kjede af det, og fandt Pagen sovende og for-
den fattige Page fik Lov til at an ham lade et Brev
at vaage istedenfor, saa han til hans Moder, Kongen la-
kunde nu fortjene lidt ste det første af Brevet.
mere. Han havde allerede Kare. Moder!
vaaget to Natter, da skete „Det er den tredje. Nat jeg va-
det midt om Natten, at ger, jeg kan ikke holde det ud
Kongen ringede paa ham; lenger, derfor sender jeg dig
men han hørte det ikke, ti Rigsdaler, som jeg har
han ringede igen, men faaet derved.”
der kom ingen. Kongen Kongen lod ham sove, gik
blev da kjed af at vente, ind i det andet Værelse

to Ruller med Dukat, som han lagde i Dagens Lomme, og han gik i Seng igjen. Da Kongen vaagne, fandt han de to Ruller med Dukat, han blev glad derved, men han var dog angst, fordi han kunde begribe, at Kongen havde lagt dem i hans Lomme.

Han gik da om Morgenen ind til Kongen, faldt paa Kna og bad ham om forladelse. Kongen lod ham udnævne til Officer, gav ham Penge til at faa de Ting han skulde bruge,

Kongen lod ham senere blive General, thi han var en god Krieger, som han var en brav Son.

Dansk Stil (fri Opgave)

ved

Kalvaarsexamenen 1874

Jörgen Bartholin

Hovedtræk til en Sammenligning af Middelalderens og vor Tids Hærs og Krigsførelse.

Krige ere bleve førte i Verden fra de
ældste Tider, det er nu noget, der ligger i
Menneskenes Natur, at gyppe Strid med
hinanden; det er Herkesygen, der driver
den ene Nation til at føre Krig med den
anden. Men efterhaanden som der er sket
flere Opdagelser, og Culturen er skredet frem,
have ogsaa Hærene og Krigsførelsen forandret
sig. — Middelalderens Hærs stode meget tilbage
for vor Tids, da Skydevaabenne ikke vare
saa gode, i det hele taget vare alle Vaaben
større og vanskeligere at haandle, end Nue
tidens. Ridderne vare de størst ansete, og bedste
Soldater i Middelalderen. Enhver ung Mand
af de fornemmere Familier skulde være Ridder,
hvilket ~~han~~^{de} først opnaaede, efter at have vist
sig tapre og gjenmægtigt forskjellige Grader
i Hæren; de begynde som Pabener hos en
Ridder, blive oplærte i Vaabenbrug, og efter

at have vist sig værdige dertil, blev de slæbte
til Ridder af en anden Ridders. Som saadan
maatte de forpligte sig til at vise Lydighed,
Tapperhed og til at forsvare Kirken.

At være optaget i Ridderstanden var forbundet
med mange Udgifter, thi enhver Ridder skulde
de være beudnet med smukke og gode Vaaben.

Saa Kristogenes Tid ser man bedst, hvor stor
Betydning Ridderne havde haft, og hvor begejstrede
de vare, for at udføre det, de havde sat dem for.
Saa den Tid havde de endnu de svære men
glæmrende Skjolde og Rustninger. Begejstrin-
gen for at forsvare Religionen og Fædrelandet var
stor i Middelalderens. Intet blev saaledes haaret
som Sjæghed, og enhver Torvarmude skulde have
med. Tærdighed i at bruge Sværdet ansaaes for at
være af stor Lighed. Senere har blive de svære
Vaaben aflagte, og Dragen af Kræftet blev opfun-
den, men i Begyndelsen vare Hidsaaben meget
(mange) ufuldkomne.

Naar man nu sammenligner Middelalderens
Hær med vor Tid, saa ser man straks, at alt
er forandret. Skjolde findes ikke mere, Lauzen

kan enbolte Steder, Vaabenene ere mindre og lette,
og der bruges ikke saa meget Bøgt paa, at
Soldaternes skal være glæmrende paa klødt, som
paa at det er gode Vaaben har berer, der svare

til andre Nationer. Jernst og Kanoner
spille nu Hovedrollen i alle Hære, disse ud-
bedres næsten hvert Aar, og nu er man
kommen saa vidt i Opdagelserne, at man
har Kanoner, der kunne række en Mil.

Kyttiriet har ikke den Betydning, det har
haft i Middelalderen, det er Artilleriet, der
nu har størst Betydning.

Saa Vaabenene have været underkastet saa
mange Forandringer, og det samme naturligt
vis Tilfældet med Krigsførelsen. I vores
Dage holder der ofte Styr med en halv Mils
i Afstand eller mere, derimod maatte de i
Middelalderen hinanden nær til Liv, da Vaab-
nene ikke kunde række saa langt. Byer, der
skulde befæstes, maatte være forsynede med langt
sværere Mure og en Række Forter, forat holde
Ijenden i tilbørlig Afstand. En stor Fordel
har vi foranfor Middelalderen, og det er, at

Troppetransporten sker langt hurtigere end
paa den Tid, da der næsten overalt er an-
lagt Jernbaner, og Dampskibe ere trodsede
i Stedet for Sejlskibe. Men nu er det
ogsaa langt kostbarere at føre Trup end
tilligere.

J. Bartholin

Tri

Dansk Stil

ved Halvaarskønnen i Vte Klasse. 1874.

F. J. D'Origny

D: 12te December 1874.

Hovedtræk til en Sammenligning af Middelalderens og vor Tids Hare og Trigsforeelse.

Naar vi nulevende se tilbage til Middelalderen, viser den sig i enhver Henseende en overordenlig Forskjel mellem den Tid og den, vi leve i. Denne Forskjel viser sig saaledes i Religions-sager, Læde og Skikke, Besiddning, midler og navnlig i Trigs-vaesenet. Se vi tilbage til de aldste Tider, viser den sig en endnu større Forskjel mellem de Tiders og Nutidens Hare og Trigsforeelse, og vi se saaledes, at Harene og Maaden at føre Trig paa har udviklet sig og bestandig vil vedblive dermed, saalange som Trig vedbliver mellem de forskellige Folkslag; og den vil vist aldrig høre op, endskjondt den ere de, som mene det. Vi ville nu i det følgende anstille en Sammenligning mellem Middel-

alders og vor Tid med Hensyn til Hare og Krigsførelse,
baade til Lands og til Sø. — Den ene Tyrke erklæ-
rede den anden Krig, begge opbød hinandens Vasaller,
hvem det gjaldt at stille Soldater; disse bestod en-
ten af deres Bønder eller af fremmede Lejetropper, der
for det meste vare saa Soldater, sammentløbne fra alle
Kanter, hvis høieste Lyk var at ghynde, som de da
ogsaa havde den bedste Lejlighed til at faa krigsdestillet.
Naar et Slag var forbi, var det almindeligt, at Lejetrop-
perne gik over til Fjenderne, naar de der fælt Tilvind
om store Sold. Hvor stor Forskjel er der ikke, naar
vi se hen til vor Tid, da enhver ²¹⁰⁰ Gaabedygty maa
gjøre Krigstjeneste, saa saavel den fattigste Lands-
Sønner som den rige Bønde. I vor Hare er der
den bedste Disciplin og Orden; ethvert Lands Hare ha-
ve deres egne Slags Uniformer, som vi mangler hos
Middelalderens Hare, der saa saa brogede ud som

Til Sø havde man Flaader, der i Antal langt
overgik vor; men Skibene vare smaa og uden Tug,
og maatte dels roes frem med Stær, dels sejle for
Sejl. Besætningen var bevæbnet i Lighed med
Landhæren, og det gjaldt om at runde hinanden
i Søen eller under de fjerntliggende Skibe.

W. M. M.

Dansk Stil. (Fri Opgave)

ved

Halvaarsexamen i December 1874.

O. E. Kier.

Hovedtræk til en Sammen-
ligning af Middelalderens og
vor Tids Hær og Krigsførelse.

I Tidernes Løb have Hærene, som
qeltid have spillet en vigtig Rol-
le med Hensyn til et Lands Hæer,
og med disse gaa Krigsførelsen un-
dergaaet store Forandringer, men in-
geninde er der indtraadt en saadan
og saa pludselig Forandring som, da
Kruddet blev opfundet og Skuden
vaaben indførte i Hæren. Forskellen
mellem Middelalderens ^{den nye} og ~~den~~ Tids
Krigsvæsen blev større og større, efter
haanden som Skydesaabnen og Hæ-
rens Organisation forbedredes, lige
til vor Tid, da alt, hvad der angaar
Krigsvæsenet, har opnaaet en saadan
Fuldkommenhed.

Når i Middelalderen en Krig brød
ud, var det egentlig Riddernes Skjæ-
me med dens Besættninger paa deres
Borge at forsvare Fædrelandet, men
Ridderne vare ofte saa magtige, at
det kom an paa dem selv, om de

ville møde eller ikke; mødte de ikke,
var Kongen ofte i stor Forlegenhed,
og maatte ^{han} ^{da} tage sin Tilflugt til et
fremmedt, som, naar Kongen
ikke var i stand til at betale dem
deres Sold, plejede at gøre Oprør.
I Slagsætning dertil holder nu en,
hver civiliseret Stat en staaende
Hær, som i Tilfælde af Krig strax
kan rykke ud mod Fjenden. Vaab-
nene ere aldeles forskjellige; i
Middelalderen vare de vigtigste Vaab-
nen Sværd, Lanser og Tiltsbeer, i
den nye Tid med hvilke man beskyttede sig, med
Rustninger og Skjolde, og paa dis-
ses Hærker skillede man mellem
Partierne. Nutildags, da man
med Gædder og ~~paa~~ Kanoner ikke
kan beskytte sig, bruger man
hverken Rustninger eller Skjolde,
og paa Uniformen skillede man
mellem Ven og fjende. Ligesom
i Middelalderen har man nu
baade Rytteri og Fodfolk, men Ry-
teriet spiller nutildags ikke nær
saa vigtig en Rolle som i Middelalderen.

I Middelalderen tog en Krig
længere Tid end nedeldags, hvortil
der var flere Grunde at føre
en Hær fra det ene Sted til det
andet brugte man lang Tid til
den gang, fordi Soldaterne hele Tiden
maatte tilbagelægge Vejen enten
tilfods, eller tilhest paa daarlige Vei-
e eller ubebandede Stokkeninger; men
derimod kan Hæren en ^{hvor} Fers paa godt
Vej eller gæde, naar det gjælder om
at komme hurtig afsted, paa Jern-
baner. At indtage en Borg var
i Middelalderen et langvarigt
Arbejde, fordi Belægningskunsten
var saa ringe, og det at udkungrer
Besættningen ogsaa tog lang Tid, da
Besættningen som oftest var saa lille
at det var let at skaffe Proviant til
den for lang Tid; men bruger man
ikke saa lang Tid, fordi man enten
kan nedskride Tællingeværkerne eller
ogsaa udkungrer Besættningen, da man
nu bruger langt flere Soldater.
Slagene vare dengang langt mindre
blodige, da Rædselingerne tog saa

godt af mod Krig, at det varede
længe, inden der faldt en Mand,
medens i vor Tid Soldatene ned-
skydes i Masser ved Jvæne, Kan-
oner, Mitrailleuser, o. s. v. I Mid-
delalderen kom det meget mere
an paa den enkelte Mands Tap-
ferhed end nu, da Slagets Udfald
næsten kun beror paa Feltherrens
Lyglighed og Skydevaabenets God-
hed. Nulldags er det langt koster-
bare at føre Krig, da Kommu-
nition, Soldaternes Forplejning
og Løn koster meget mere end i
Middelalderen.

Man vil da se, at der efterhaan-
den er kommen saastore Foran-
dringer i Krigsvidenskaben, at næsten
enhver Lighed med Middelal-
derens er forsvunden.

Dansk Stil (fri Opgave)

ved

Halvaarsexamen i 1874.

af

Vilhelm Balslev.

Hovedtræk til en Sammenligning af Middelalderens og vor Tids Kære og Krigsførelse.

Fra de første Tider have Menneske-
ne ført Krig og ville stædes blive ved
dermed. Overalt, hvor man ser hen
i Historien, vil man finde, at Krig-
ne spille en meget vigtig Rolle.
Baade de raaste og vildeste og de mest
dannede Mennesker føre Krig. Man
ge have anvendt megen Opfindsomhed
paa at forfærdige gode Vaaben og
Krigsredskaber. Men netop fordi man
saa godt fører Krig, og mange have be-
skæftiget sig med den, har Maaden, hvor-
paa den føres, i Tidernes Løb gjen-
gaaet betydelige Forandringer. Ligeom
Verdenshistorien i det hele falder i
3 Hovedafsnit, kan man ogsaa runde-
delig Krigsførelsens Historie i de samme Af-
snit. Navnløse fremtræder der en be-
tydelig Forskel mellem Middelal-

derens og vor Tids Høje og Krigsførelse.
Middelalderen var Riddervæsenets
Tid. Hørene bestode navnlig af de
fornemme Riddere med deres Vob-
nere og Svende. De samlede sig til
Ledning, naar der var Krig, og drog
atter hjem, naar den var forbi.
I deres tunge Rustninger rade de paa
deres bejærede Heste. Sværdet og
Lansen vare deres vigtigste Vaaben,
Mod, Hidske og Behændighed de Egenskaber,
der udmærkede en Hærfører. Den enkelte
Mand kunde indlægge sig stor Be-
rømmelse. Ridderne opførte deres utrud-
tagelige Klæppeborge, hvorfra de færdede
med hverandre, og Byerne omgaves
med Mure. Naar man stormede, gik det
om, hvem der først kunde kom-
me op ad Stormtårnene og paa Fodfæste
paa Muren. Det eneste Beskyttings-
redskab, man kjendte, var Blyden,
der udkastede store Sten. Hørene vare
ikke inddelte paa nogen bestemt Maa-
de, og enhver Riddes anførte sine Tro-
per. Der var heller ikke nogen ensar-
tet Bebyggelse, da enhver havde sit
Skjoldmærke, og Rustningerne forar-

bejdedes efter enhver Behov.
Naar et Slag blev leveret, stormede de
uoverbuede Riddere frem og kæmpede
de Mand. Et godt Exempel paa Middel-
alderens Krigsførelse har man i Horst-
gene, hvorefter hele Europas Ridderskab
samlede sig og oprettede Ridderridderne
for at bekæmpe Hedningerne.
Men pludselig skete der en total
Omveltning i hele Krigsførelsen, da
Krudtet blev opfundet. I den den Tid
er det opfundet bedre og bedre Krigs-
vaaben, og paa vor Tid er Krigsførelsen
og Hørene ganske anderledes. Man
ser Soldaterne opatillede i 2 forskellige
Gedder, klædt i Uniformer og med Ge-
været ved siden. Hærens Rustnu-
gerne ere afskaffede og, da de ikke
kunne yde noget Værn mod Geværs-
kuglerne, og Fodfolk bevæbnet med
Skydevaaben danne den betydeligste
Del af Høren. En meget betydelig
Forandring er Indførelsen af staaende
Høje, der indøves og uddannes i Fre-
den. Det kommer ikke mere an paa

den enkeltes Kraft, men paa Gvælde
og gode Vaaben. Den enkelte Soldat
er kun et Redskab i Anførerens
Hånd og en lille Del af hele Hæren.
Byerne ~~de~~ befæstes ikke mere med
Mure, som Hævnkuglerne i kort
Tid kunne omstyrte, men med Jord-
valde og udstrakte Forts. Man belei-
res derfor Byerne for at udmægte
dem, oftere end man stormer dem.
Slagene leveres ofte i Afstand med Ge-
vører og Skæner og ikke altid med
Mand. Medens man i Middelalderen
ikke brød sig om at tage Fanger med,
tagende fornemme Personer, bortfører
man nu ofte Tusinder af ^muenge Sol-
dater i Fængsel. Der har ogsaa ud-
viklet sig Thrige i de Sol, hvilke ikke
vare lidetlige i Middelalderen, og
bepaandede Skibe (~~opfyldte~~) beherske
Farvandeene.

Saaledes vil man ved at sammenlign
ne Middelalderens og vor Tids Hære
og Krigsførelse se, at det i Middelalde-
ren kom an paa stor Mød og Kraft,

og med Fordighed at kunne vandre
Lause og Litro, medens i den nye
Tid Vaabnens Gørkel og Soldaternes
Gvælde og Mønde spiller den vigtigste
Rolle. I vor Tid kan ogsaa en dejlig
Anfører ved at lægge Slagplanen bi-
drage meget til en Thrige og heldige
Udfald, medens Middelalderens Thrige
portas temmelig regelmæssig.

Udvalgt

Dansk Stil
(Fri Opgave)

ved
6te $\frac{1}{2}$ Klases Halvaarsexamen
i December 1874.

K. H. Helms.

Hovedtræk til en Sammenligning af Middelalderens og vor Tids Hær og Krigsførelse.

Krig har der været paa Jorden fra de ældste Tider, og Krig vil der vedblive at være, saalænge Verden staar. Men Maaden, hvorpaa man fører Krig, forandres sig Dag for Dag; der gaar næsten ikke et Aar hen, uden at Landene indføre snart en, snart en anden Forbedring i deres Krigsvæsen. Saaledes er den store Forskjel opstaaet, som der er imellem Krigene nu og i Middelalderen. Da imidlertid to Ting aldrig ere saa forskellige, at de jo kunne sammenlignes, ville vi i det følgende forsøge at anstille en Sammenligning af Middelalderens og vor Tids Hær og Krigsførelse.

Naar i vor Tid en Krig erklæres, skes det efter forskellige diplomatiske Forhandlinger, Notes, Forestillinger og Ultimatum'er. Saaledes gik det ikke til i Middelalderen; man havde ingen faste Gesandter, og naar man vilde have Krig, benyttede man sig ikke af allehaan, de Kunstgreb for at faa Modparten til at erklære Krig, men sendte selv en Herold for at forkynde Fjendens; undertiden begyndte man Krig uden Krigserklæring; men dette ansaas, ligesom i vor Tid, for uærligt. Imidlertid havde man samlet sin Hær, ikke, som i vor Tid, ved Indkaldelse af hele det værnepligtige Mand,

skab, men saaledes, at Tyrster sendte Bud til sine Vasaller, som saa attes sendte Bud til deres Vasaller, der saa mødte med deres Følge. De saaledes samlede Hære vare langt mindre i Antal end vor Tids, og deres Udsæende var meget broget; thi der var ikke Tale om Uniformis^{er}, men enhver mødte i sine egne Klæder og med sine egne Væben. Ridderne mødte i Staal og Plade fra Top til Taa, bevæbnede med Sværd og Skjold, Lause og Stridsøxe eller -kølle; de menige Mænd var bevæbnede med Spyd og Partisaner, andre med Buer, baade simple og mere kunstige, som den saakaldte Armbrøst, af hvilken der gjerne udstødes tilspidsede Jernbolte. Hæren dannede altsaa en fuldkommen Modsetning til vorre Soldater i deres dunkeltfarvede Uniformer.

Naar da nu denne Hær var samlet, førte Anføreren, i Almindelighed Landets Fyrste selv, ind i Fjendens Land, som man i ~~Almindelighed~~ ^{følgte} ~~odlagde~~ ^{gik} saa godt, man formaaede, medens man i vor Tid for det meste forholdsvis viser temmelig stor Humanitet. Imidlertid havde naturligvis det angrebne Lands Fyrste samlet sin Hær og søgt at værges sit Land. Hærene stode ikke længe i Nærheden af hinanden; ofte indlod man sig af Kampfridsighed i Slag, førend det var klogt. I det hele taget benyttede man sig ikke altid af de Fordele, man havde, hvad man saa godt som aldrig med sin gode Villie undlader i vor Tid. Saaledes lod

Frants den første (Frankrigs Konge 1515-47) sig af taabelig Ridderlighed forlede til i Slaget ved Pavia at forlade sine Forskærninger for i aaben Mark at lide et Nederlag. Slagene afgjordes ikke, som i vor Tid ved Manøvrer, men, i det mindste hovedsagelig, ved de enkeltes, især Riddernes, ^{personlig} Tapperhed. Disse rede frem imod Fjenden og søgte sig hves en Modstander; selve Anføreren kæmpede i Spidsen for Hæren, medens i vor Tid de Høvdinge mandende holde sig tilbage. Naar de havde brudt Lansen, træk de Sværdene og kuggede med dem paa Hverandres. Skydevaabnene, som nu i den Grad tage til i Betydning, at de næsten fortrænge Bajonet- og Kavalleri-fægtning, havde dengang ikke megen Betydning; thi Pilene kunde ikke let trænge igjennem en god Rustning.

Slagene vare meget blodige, langt mere end i vor Tid, thi Modstanderne skiltes i Regelen ikke fra hinanden, for den ene var tilintetgjort fuldstændig overvundet. Den besejrede Fjende flygtede da til befæstede Byer. Disse vare befæstede med Mure, sjeldnere ogsaa med Grave, medens i vor Tid Murene ere erstattede af Volde, som bedre kunne modstaa Skydevaabners ødelæggende Virkninger. Belæjrerne søgte da ad to Veje at komme ind i Byen, enten over Murene eller igjennem Murene. Med Hensyn til det første opførte de store Trotaarne, hvorfra de lode Bøer gaa ned paa Murene.

ren. Derimod søgte de at komme igjennem Muren ved at bearbejde den med Illusbrækkere og Stormbukkene, medens vi i vor Tid opnaa det samme ved at skyde Breche. Bombardement, som i vor Tid viskes saa meget til at tvinge Byen til Overgivelse, havde dengang kun ringe Betydning; de vigtigste Apparater dertil vare Bliderne, ved Hjælp af hvilke man kastede Sten eller lignende Gjenstande ind i Staden. De belejrede forsvarede sig ved fra Murene og Portvaerne med alskens Kasteværben og søgte at itikke Ild i Belæjernes Værker; undertiden gjorde de ogsaa Udfald. Proviantføringen var der i Almindelighed ikke sørgt meget omhyggelig for, saaledes som i vore Tider; det var der i Almindelighed ikke længe, før end det opstod Hungersnød. Rædselsfulde Scener maatte man se i Byen under Belæjringen; men endnu frygteligere blev det da, naar Fjenden indtog Byen. Alle, som færdtes under Værben, bleve huggede ned og mange barge løse med, og Byen blev altid plyndret, ofte endog stukken i Brand. Saadanne Rædsler forefalder desda ikke i vor Tid. Den oversvundne Fjorte blev tidt hårdt behandlet, om man end ikke blev slaet ihjel eller blindet, som det undertiden skete; i vor Tid findes man derimod aldrig Exempel paa noget saadant. Paa sluttettedes Freden, hvis man vilde slutte Fred med de bevej-

rede og ikke aldeles fratog dem deres Land, og den sejr-
rige Kæt drog da tilbage til sit Fædreland.

Men vil ogsaa af denne Sammenligning se, at i ellid, delaldren Krigen førtes med langt mindre Klogskab, Kunst og Menneskelighed end i vor Tid.

Bünder
Dansk Stil
ved

Halvaarsskamen i Vte H. 1874.

F. J. Origny.

Efter en Skildring af Grækenlands Tilstand paa
Philip af Mæcedoniens Tid at vise, hvorledes han
blev Herre over det.

I Midten af det 4de Aarhundrede f. Kr. var Athen
den vigtigste Magt i Grækenland tilligemed Theben
og Sparta. Athens lykkeligste Tid var forbi tilligemed
alle de dygtige Mænd, der havde forstaaet at have det
til det Højdepunkt. Vi se saaledes, at det ikke forstod
at indgyde de Børdsforvante tilstrækkelig Respekt
eller havde sin Magt over dem; de fire Per, Lamos, Chi-
os, Skios og Rhodos, rejste sig saaledes i Aaret 358 i
mod ~~dem~~^{det} og forlangte, at der skulde gives dem Frihed.
Athenisenerne førte Krig i flere Aar, der endte med, at
de fire Per blev erklærede fri. Den nye Krig indbrød der-
paa i Grækenland; det var den anden hellige Krig.

Den første af samme Navn havde været ombud ved
Aar 600; dengang var Thubens Hærsked Kirke bleven be-
skyldt for Helligdomsbrøde og var derfor bleven ødelagt og
jævnst med Jorden. Men blev Staden i Antissa beskyldt der-
for, fordi den ejede havde oplyst Kirken. Paa den
Tid var Philip, Søn af Amyntas, Mæcedoniens Konge.
Saa snart var han bleven opdraget i Grækenland, da han
var den søns Gidrah, og var dermed bleven delagtig i græsk
Dannelse og Videnskab; af Naturen var han godt begavet,
og han fik med sin tidlige smukke Hæder for sin From-
hedsbetragtning. Efter at have endelig ordnet sine Rige, for hvil-
ket han var en dygtig Regent, og da paa samme Tid
den anden hellige Krig udbrød, ønskede han, at det var en
günstig Lejlighed for hans kommer til at blande sig i Græ-
kenlands Anliggender. Han optrædte nemlig som Staden
Antissas Beskytter og rykkede ind i Grækenland med en
stor Hær. Men vilde ikke taale, at en fremmed Hær
blev indblandet i Grækenlands Anliggender. Der
var der en Mand, som opstod med dem, nemlig Ja-
lous Perasthenes. Der rykkede da en Hær mod Philip;

men den blev slægt, og Philip af Mæcedonien var
sædets Grækenlands Herre; han besejrede den anden hel-
lige Krig til Ende i Aar 346, og blev derefter Herre i
det amphictyonske Forbund. Under Hæderingen af sin Re-
gering tænkte han paa at anføre et Tog af Hellener og
Mæcedonere til Persien; men paa Grund af hans yndelige
Død blev den Begreb forbeholdt hans Søn, Alexander den
store.

Dansk Til (Bunden Opgave)

ved

Halvaarsexamen i December 1874.

V. C. Kier.

Efter en Skildring af Græken-
lands Tilstand paa Philip
af Mædoniens Tid at vise,
hvoreledes han blev Herre derdet.

Lige siden ^{den} peloponnesiske Krigs
Begyndelse, havde Grækenlands
Stater bestandig søgt at vække
hverandre. Sparta havde knækket
Athenes Magt og Theben Spar-
tas; Theben selv havde mistet den
store hele sin Magt efter Pelopi-
das' og Epaminondas' Død. Saale-
des var det, da Philip af Mædon-
ien kom paa Thronen, ingen Stat
i hele Grækenland, der havde nogen
betydelig Magt. Athen havde sigt-
nok begyndt at have sin Magt
paa Havet, og havde skaffet sig et
nyt Forbund; men den Magt var
Athen meget svag. Borgerne var
blevne saa blidaglige, at de ikke
ville give Krigstjeneste, Stalens

de kunde ikke slaa til ^{Læge} da der betah-
tes de fallige Borgere Theatespenge.
I Sparta var ogsaa dalt i Forfald,
da Borgerne vare blevne saa blid-
aglige, at de ikke kunde lide de
Love, som Lækeing havde givet.
Philip, som saa, hvor svagt Græken-
land var, forsed nok at drage Ngt
te drap. Ikke længe efter sin Thron-
bestigelse tog han himpopolis fra
Athenianerne, som ikke kunde for-
hindre ham deri, da næst paa den
Tid Bundesforvandtkekrigen udbrod
355 endtes Bundesforvandtkekrigen,
som bevirkede, at flere Kolonier
traadte ud af Forbundet. Næst
for Bundesforvandtkekrigen endtes,
var en anden Krig udbrodt i Græ-
kenland, nemlig den anden hel-
lige Krig. Thokierne havde nemlig
gjort sig skyldige i en Helligdoms-
brøde, hvorfor Thebanerne havde
angrebet dem. For at modstaa dem
tog Thokierne nogle af Tempelstæder,

te. Thebanerne ulkaldte nu Philip;
men da disse Athenienserne mødte,
kede, at han vilde mere end forværre
re Helligdommen, sukkede de sig og
midte Philip ved Thermopylae. (352) Phi-
lip blev standset; men før han drog
bort, betødte han Plataea og skafte
sede sig Seede i det amphiklyoniske
Raad. Nogle har efter sluttede Phi-
lip Fred med Athenienserne
for bedre at kunne skaffe sig Ind-
flydelse i Grækenland. Philip fik
snart Leilighed til igjen at blande
sig i Grækenlands Anliggender,
da den 3die hellige Krig udbrød.
Thekerne havde nemlig op-
dyrket noget Land omkring Thaden
Kirra, som tilhørte Gudens trofaste
Philip. der havde Seede i det am-
phiklyoniske Raad, angreb dem
Men da han havde straffet dem,
lod han sig ikke nøje dermed,
men søgte at udvide sin Magt
i Grækenland. Demosthenes, der

allid havde søgt at opbygge sine
Landsmand mod Philip, fik dem
da nu til at møde sig. Thebaner-
ne forenede sig med deres gamle
Fiender, Athenienserne, for at stand-
se Philip. Ved Chæronea kom
det til et afgørende Slag (338)
Philip sejrede i dette Slag, og Græ-
kenland havde nu mistet sin Fri-
hed. — — — — —

Dansk Stil
(bunden Opgave).

ved

5te Klasse's Halvårs-examen 1884.

af

A. Christ.

Efter en Skildring af Grækenlands
Tilstand paa Philip af Mæcedoniens
Tid at vise, hvorledes han blev

Herre over det.

Grækenland, paa Philip af Mæcedoniens
Tid var i en højst sørgelig Forfatning.
Enigheden imellem de forskjellige Stater
var forbi, Religionen var i Forfald og Se-
derne med den. Interessen for Oldtidens
Litteratur og Kunst var ogsaa forbi, Kor-
rupt, ~~alt~~ der hvilede en Slæpeslør og
Sløvhed over det hele Folk, som bevir-
kede, at Philip med lemmelig Lethed
kunde bemægtige sig Herredømmet
der. Theben og Athen er det som navn-
lig paa med Philip at gøre. Thebens
glimrende Periode var forbi med Epä-
mönondas's Død. Athen, som engang havde
værel Grækenlands første Stet og Havets Herre,
indt, var nu sunket i Anseelse, de for-
saa Krigsmande og haardføre Athenien-
ere vare nu bleve blødaglige og uduel-
ge baade til Krig og til Statens Tjeneste.
Ikke saa underligt da, at deres Rædsel

vandte utilfredse hermed gjorde Oprør. De vigtigste Oprørsledere vare Byzan-
tium, Chios, Cos og Rhodius. Medens Athe-
nienserne vare beskæftigede med at
bringe dem til Ro og Frolig, udbryder den
anden hellige Krig i Grækenland. Theba-
nerne havde besvaret Phokierne for at
have bekræftet Helligdomsbrødt og derved
dem til at betale en Bøde, men Pho-
kierne hverken vilde eller kunde
betale den. Thebanerne rykkede da
ind i deres Land, men da ikke kunde
belvinge dem, kaldte de Philip til Hjælp.
Han fik saaledes Lejlighed til at ^{blaa} ~~der~~
de sig af Grækenlands Forhold, og han
benyttede den ogsaa. Han rykkede staa-
ind i Grækenland for at belvinge Pho-
kierne. Men i Athen var der imidlertid
fremstaaet en Mand, som gjenne-
ede Philip's Planer, der naturligvis gik
ud paa at underkaste sig hele Hellas,
og som nu kraftig opfordrede sine
Landsmand til at stande Philip, inden
det var for sent. Han opflammede vir-
kelig ogsaa sine Landsmand derhen
Philip blev saaledes standstødt ved The-
mapyla (352). Philip sørgede dog først
at blive Medlem af det ansete
Lyonske Raad for derigjennem at faa
større Indflydelse paa Grækenlands
Anliggender. Med Athen stillede han
Fred (346) for at skaffe sig dem fra Hal-
bos. Kort efter udbrod den 3die hellige Krig,
som giver Philip Anledning til
at blaa sig deri. Men Demosthenes
opfordrer nu alle sine Landsmand til
at bekjempe Philip, og iler derpaa til
Theben, for hvis Indbyggere han ved
sin Veltalenhed opflammer til at
hjælpe Athenienserne. De forenede
Hære møde Philip ved Chaonea, hvor
Slaget staaar 338. Philip staaer dem imi-
tertid ved Hjælp af sin velorganiserede

Har og er nu saaledes bleven Herre
over Frakenland.

Dansk Stil (bunden Opgave)

ved

Halvaarsexamen 1874

af
Vilhelm Balslev. 5te Klasse.

Efter en Skildring af Grækenlands Tilstand
paa Philip af Mæcedoniens Tid at vise,
hvoreledes han fik Magten i det.

Ved Aaret 360 var Tilstanden i Græ-
kenland højst sorgelig. Spartas Magt,
der kort før havde været saa stor, var
aldelig knokket af Epaminondas. Theben
havde kun ved sine to store Mand, Epa-
minondas og Pelopidas, kunnet faa sin
store Indflydelse og Magt. Efter deres Død
sank det atter hen, skjøndt det endnu i
~~helt~~^{en} kort Tid vedblev at have lidt Anseel-
se i Grækenland. Men det havde gjort sig
forhadet ved at ødelægge sine bøstiske Na-
bostæder, hvilket det under Alecandes
maatte undgælde for paa en saa fryg-
telig Maade. Athen havde vel i det yd-
re høvet sig siden 404; men den gam-
le Stand var borte; det var kun en Skyg-
ge af, hvad det havde været (~~været~~), før
den peloponnesiske Krig. Dets forbundne
havde det ikke af Erfaring lært at be-
handle et som ligestillede; men det un-
destrykkede dem mere og mere. I det
hele taget vare Grækerne sunkne dybt;
Det var ikke de Folk som kongrede

ved Marathon og Salamis. Det var en ud-
artet Slegt, hos hvem Magelig hed og
Nydelse uanstrengte i Stedet for den for-
dums Tapperhed, og hos hvem Fædrelands-
kjerlighed var afløst af Egenskjerligheden.
Naar et en Nation er i en saadan Til-
stand, gaar det^{te} altid sin Undergang
imøde; det uadartede Folk skal afløses
af et nyt og stærkere. Grækenlands Bes-
tringer kom fra Norden; det var Mace-
donernes Konge Philip. I sin Ungdom
var han kommen som Gidiel til Sheben,
men vendte i charer 360 hjem, da han
skulde bestrænge Tronen. Opløst i Epami-
nondas's Krigskunst besad den unge Konge
en overordentlig Feltherredygtighed
og et udmærket Geni. Han havde lært
Grækenlands Svaghed at kjende og forstod
at benytte sig deraf. Efterat have over-
vundet sine Medbyglere til Tronen og
sluttet Fred med Athen, der understøttede
en af disse, udbredte han i kort Tid sin
Magt over de omboende Folk og uddannede
de sine raa Mæcedonere til udmærkede
Krigere. Den mæcedoniske Phalarx blev
efter kort Tids Forløb uimodstaaelig.
Snart fæltog han Athen Kolonderne
Amfipolis og Potidea. Athen kunde

ikke hindre det, da dets^{te} Budsforvandre
vare iført med at gjøre Oprør. Den Stad,
der forhen havde behersket saa mange
Budsforvandre, kunde ikke befæjre
de fire, der gjorde Oprør og maatte anerkjen-
de dens Frihed. Kort efter fik Philip An-
ledning til at blande sig i Grækenlands
Anliggender. Thokerne havde nemlig læ-
det nogle Markes opdyrke, som tilhør-
te Oraklet i Delfi. Da de bleve anklagede
for det anafiklyonske Raad, domtes de
til at betale en stor Pengeløse. Ude af
Stad til at betale den besatte de Helligdom-
men og lejede Soldater for de røvede Mat-
te. Anafiklyonerne bleve overvundne, og
Thokerne trængte endog op i Thessalien.
Men her blev Philip kaldt til Hjælp af
Aluaderne i Larissa. Han var strax vil-
lyg til at yde sin Bistand, trængte
frem og og jog Thokerne ud af Thessa-
lien; allerede vilde han trænge frem
gjennem Thermopylae, da han blev stand-
set af Athenenserne. I Athen var der
nemlig opstaaet en Elland, der satte
sig til sin Livsopgave at bekæmpe

Philip. Det var Taleren Demosthenes. I sine
nøstige & philippiske Tales opfordrede
han Athenenserne til at standse Philip,
i hvem han allerede dengang saa Grø-
kenlands værste Fjende; men kun sjøl-
den agtede de blodige Athenensere
paa hans Tale; et meget Fredsparti
havde som oftest Overhaand, og dette er
nøsten et enesteende Eksempel paa en
kraftig Optreden mod Philip. - Denne
Gang var Philip allraa standset paa
Halvøen; men et fik han dog udre-
tet: Thokerne Stemme i det amfiktijon-
ske Raad blev overgivet til ham. Alder
derved blev det ham muligt snart igjen
at træde op i Hellas, thi Grøkerne saa,
forblindede som de vare, endnu ikke
hans Hensigt, og de gave ham altså selv
Anledning til Indblanding. Loererne
i Amfissa havde gjenoprettet den i
den første hellege Krig (Aar 600) ødelagte
By Kirrha og bleve anklagede for am-
fiktijonerne. Den af Philip bestukne
Taler Aeschines foreslog nemlig at udvæl-
ge denne til en Fjend mod Loererne,

hvilket Grøkerne var taalige nok til
at bevilge. Philip ryttede ind i
Grøkenland og slog Loererne. Men da
han Indgang var kommen ind i Grø-
kenland, kunde man ikke faa ham
ud igjen: han besatte Borgen Elatæa og
befordede den. Da først fik Grøkerne
Gjennem op for, hvad Philip vilde, men
det var for sent. Demosthenes fik nu
endelig Athenenserne til at våbne
sig, og ved sin glimrende Veltalenshet
overtalte han Thakvanerne til at slutte
sig til dem; men de forenede Hære ble-
ve slaaede ved ⁽³³⁸⁾Choroneæ. Philip var
Herre i Grøkenland; den sidste ellod-
stand var brudt. (Paa en Forsamling
i Korinthe blev han udnævnt til Grø-
kernes Feltherre ~~saa~~ mod Perserne; men
dette Tog udførtes først af hans Søn). -
Saaledes var Philip bleven Herre over Grø-
kenland. Indbyrdes Splid og Uenighed har-
de banet en Vej for ham, som hans onse-
de Forstand vidste at benytte. Med
Grøkenlands Undertrykkelse begynder
en ny Tid for Hellas, da det blev draget

med ind i Alexanders Tøj og derud
spredte sine Kræfter over Asien og Affri-
ca, og hvorved den hellenistiske Tid
opstod med sin nye Dannelse. ~

Dansk Lit ved Halvaarsexamin

for

V. Gierz.

Udne Gæster.

Saa en Gaard i Jylland mærkede Konen at
Maden aldrig kunde slaa til, om hun end lavede
nok saa meget. Hun spurgte da Harlen paa
Gaarden, der var et klygtigt Skaved, om hvad
Årsagen kunde være dertil. Han brødte
at der brøde Bjerypustinger i en Høj, som
laa paa en nærliggende Mark, og han tænkte
nu at det var dem, der spidte Maden. Der-
for gik han næste Dag, da Maden var færdig,
ud paa Marken, der lagde han sit Gre ned til
Højen, og han hørte da, hvorledes Pustingerne
raabte, at Maden va færdig, og at de vilde have
deres Matte. Da raabte ^{han} ogsaa ned i Højen, at han

1
"hvilde en Hat, Puslingerne sagde da, at der var ingen
anden end gamle Fars, da varede Karlen, at
der var god nok, saa blev der slængt en gam-
mel Hat ud af Højen. Karlen tog den paa og
gik ~~h~~ hjem, da han kom ind i Stuen sad alle
Puslingerne omkring Bordet, thi nu da han ha-
de faaet Hatten, kunde han se dem, men in-
gen kunde se ham, de spidte af en Pannekage,
som Madmoderen havde sat ~~foormet~~ paa
en Pande. Pannekagen var snart spist, og
da der nu ikke var mere, sprang en af dem
op paa Bordet og satte Foden i Panden. Da tog
Karlen sin Kniv og stak ham i den store

Saa, Puslingen gav sig da til at krime og
løb ud af Døren, og bag efter ham alle
de andre.

Vf Giørtz

Dansk Stil

til

Halvaarsexamen 1874

A Kirck

Ubudne Gæster.

Paa en Gaard, i Sylland, mærkede, Konen, at Middagsmaden blev altfor hurtig fortæret, hvor meget hun end lavede. Hun spurgte derfor Karlen tilraads, der var et klogligt Hoved. Da han vidste, at der var en Høj i Nærheden, i hvilken der lavede Bjergpuslinger, troede han, at det var dem, der hjalp til at fortære Maden. Han gik derfor næsten hen til Højen, da Maden var færdig. Han lagde Frit til Højen, og tydeligt hørte han, at der var stor Uro derinde. H. Karlen raabte ogsaa paa sin Hat, de raabte at de ingen anden havde end gamle Faers, men han sagde, at den var god nok. Derpaa kastede de en gammel Hat ud til ham. Denne bevir-

kede, at han blev usynlig. Han tog den paa
og gik hem. Da han kom til Huset, saa han,
at Bjergqvastingerne sad om et Bord og spiste
paa en Pandekage. Kagen var snart fortæret.
Fortrydelige over at der var intet mere, stod
en af dem op paa Bordet og traadte i Panden.
Men da tog Karlen sin Kniv og skar ham
i den store Taa, den lille udstødte et Skrig
og styrtede ud af Døren, de andre bag efter
ham.

Dansk Stil

ved

Juleexamen.

1894

James M. Lorensen.

Udbudne Gæster.

Paa en Gaard i Fylleland mærkede Konen
nok at Møden slap for tidlig op, om hun
end havde nok saa meget. Da spurgte hun
Kalen som var et mildt Hoved ^{om det} og næste
Middag gik han ud paa Marken, hvor der
stod en Høj, da lagde han sit Gre til
Højen. Og han hørte de sagde giv mig
min Hat, Møden er færdig da reabte
Kalen ned i Jorden og sagde giv mig
ogsaa en Hat, men de svarede der
var ingen uden gamle Færs, men han
sagde at den var god nok. Og der
blev slængt en gammel Hat ud af Højen,
og han gik hjem da saa han den lille
og spiste af en Pandekage, men da der
ikke var mere sprang en af dem op
paa Panden, da træk Kalen sin
Kniv og stak den ned i hans store Taa
da begyndte den lille at Hyle og
de løb alle ud af Døren.

James M. Sørensen.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamen 1874.

P. Mønsen.

Forberedelsesklassen.

Udne Gjæster

Paa en Gaard i Jylland

kunde Hønen aldrig faa

lavet nok Middagsmad.

Hun spurgte derfor Kar-

len paa Gaarden, om

hvad der kunde være Skyld

deri. Han vidste nok at der

var en Høj ude paa Marken,

hvore der boede nogle Bjergpuslinger
og han troede at det maaske var
dem, som usynlige hjalp med
at spise Maden. Han gik derfor
en Middag da Maden var færdig,
ud til Højen og lagde der
ene Øre til Højen. Han hørte
at de rullede paa deres Hætte,
for Maden var færdig, han

raabte da ogsaa ned i Høj-
en om sin Kat. Der blev
da svaret at der var ikke
andre end gamle Faers,
han svarede at den var
god nok, den blev da kas-
ket op til ham. Nu gik
han hjem, med hatten
paa. Da han kom ind

i Stuen, saa han at Bjergpus,
lungerne sad og spiste af en
Pandekage, som stod i en Pan-
de paa Bordet. Det var en
som Hønen havde sat ind
til Middagsmad. Den var
nesten fortaaret af Tuslin,
gerne, som vare fortrydelige
over at der ikke var mere.

En af dem stod da op og
stampede i Panden, men da
tog Karlen sin Kniv og
stak ham i den store Taa,
han kylede og løb ud af
Døren, og de andre lag
efter.

Dansk Stil

ved

Juleexamen

1874.

for

Oskar Fischer

Udne Gjæster

Paa en Gaard ^{i Jylland,} slap Manden altid
for tidligt op, om saa Konen lavede
nok saa meget. Hun spurgte
derfor Karlen, som var et kløgtigt
Hoved, hvad der vel kunde være at
sag til, at Manden slap for tidligt op.
Karlen vidste nu, at der var Bjergpursling
ger i en Høj paa Markens træde
derfor, at det maatte være dem, der
hjælp med til at spise Manden, Han

gik derfor en Middag da Maden var
færdig ud paa Marken og lagde Fret
til Højen. Han hørte da stor Tusen
med inde i Højen, og han hørte at
Bjergpurslingene raabte til hverandre:
„giv mig min Hat Maden er færdig.“
Da raabte han ned i Højen „giv mig
min Hat“, der er ingen andre end
gamle Fars blev detsvaret „den er god
nok“ svarede ~~de~~ Karlen, og strax blev
der slængt en gammel Hat ud af Højen

Den tog han paa og gik saa tilbage.
Da han kom hjem, saa han alle Børn-
purlingerne, der sad og gjorde sig til,
gode med en Pande kage, som Konen
havde sat frem paa en Pande; thi
Hatten paa hans Hoved berørkede,
at han kunde se dem; men de kunde
ikke se ham. Men Kagen var snart spist.
Det blev Imac fortrydelige over, og
en af dem sprang op paa Bordet og traad,
te med Foden i Panden, da tog Karlen sin
Korv og stak ham i hans store Taa. Da

højlede den lille højt og før ud og de
andre fulgte efter.

Dansk Stil

til

Halvaarsexamen 1874.

J. Larsbøl

Ubadne Gjæster.

Paa en Gaard i Jylland, mærkede Konen,
at den Middagsmad hun lavede, aldrig slog
til om hun end lavede nok saa meget.

Hun spurgte derfor Karlen til Raads, som var
et kløgtigt Hoved; men Karlen, som vidste, at
der var en Høj ude paa Marken, hvori der levede
de Puslinger, troede at det var dem der spi-
ste Maden. Karlen gik da ud paa Marken og
lagde Qret ned til Højen, her hørte han en

gradig Støj, og de raabte allesammen paa de-
res Hætte, da raabte han ogsaa paa en Hætte;
men inde fra Højen blev der svaret, at
der var ingen uden gamle Fars; men Kar-
len sagde, at den var god nok, der blev
da slængt en gammel Hætte ud af Højen,
som Karlen tog paa og gik hjem. Da han
kom hjem, saa han alle Puslingerne sidde ved
Bordet, og spise af en Pandekage, som Konen
havde sat frem paa Bordet; thi naar han

havde Hatten paa, kunde han se dem; men
de kunde ikke se ham. Kagen var snart
fortæret, hvorover de smaa bleve fortørnede,
og en af dem satte Foden i Panden, men
da tog Karlens sin Kniv, og stak den lille
i den store Taa, saa han kyldede for-
skrækkeligt og løb ud af Tillege med de
andre.

Gensk Tit.

vid

Halvaarsexamen 1877.

Andreas V. Rosenbom.

Alexander Selkirk

Omtrent hundrede ^{vest} Nordvest Sydamerikas
Sydspids ligger den lille klippfulde Ø
Juan Fernandez næst ude i
det vilde Hav. Den ^{4. Mile lang og 2. Mile bred} og præd lille
Øder meget stift og som Følge deraf
vanskeligt at bestige, og ingen undtagen
Sjörvere blev den. Da Englændene i
Aaret 1704 førte Krig med Spanierne,
blev den bekjendt ved, at Styrmændene
paa en engelsk Skibet, som ankrede der,
var kommen i Nødhed med Skibet
og forlangte at blive sat i Land paa
Juan Fernandez. Dette blev ham ogsaa
tilstået, og han fik foruden en Bøsse med
Munition, en Økse, en Kniv, nogle Røger
og Instrumenter, sine Gangklæder og Sengklæ,

der med sig. Men da han nu var kommen
der, og Skibet gjorde sig færdig til at sejle
afsted, bad han Skibetsmænd om Tilladelse
til at komme ombord igjen. Dette nægtede
demne, og de sejlede bort, idet de lod
ham blive tilbage paa denne lille, øde,
kjendte Ø. Han hed Alexander Selkirk,
og hans Hændelser paa Juan Fernandez
gav Indledning til Fybringelsen af den
bekjendte Roman Robinson Crusoe. Men
fik det snart indrettet paa Øen og byggede
en Hytte, som han morede sig med at
smykke med Grønt. Vid Gvælske gjorde
han det muligt for sig ^{i det} at indhente
nogle vilde Geder, som levede paa
Bjergene. Undervejsen slagtede han nogle
de, men han tæmmede dog de fleste.

Da den Dragt, som han havde haft med sig, var østet, lærde han sig en ny af Gedeskind, men Skoene kunde han dog ikke rigtig komme efter. Han havde ogsaa en Livragt af Kalle, som en Natten, naar han sov, beskyttede ham mod Koller, hvoraf der var en stor Mængde. Han jagede og laste i sine Bøger, og snart fandt han stor Fornøjelse i dette Eneboerliv. Hans Liv paa Øen gik heller ikke bort uden Hændelser; thi en Gang kom nogle Spaniere og skød efter ham, men han undgik dem lykkeligt. En anden Gang faldt han ned fra en høj Klippe, og da han vagnede af sin Besvimelse, saa han af Naanens Forandring at det var forløben tre Dage. Han krøb paa Hænder og Fødder hen til Hytten og var syg i lang Tid. Efter et Op,

hold af seks Aar slog endelig Befrielses
Tid for ham. To Fregatter ankom
en Dag ved Gen, og da han saa det brit,
tiske Flag vaje fra Masten, løb han ned
til dem. De hørte nu med Forundring
hans Fortælling, men da hans Kist ik,
ke var bleven øvet i saa lang Tid, kun,
de de næsten ikke forstaa ham. En ene
Fregat tog ham imod hans Lide ombord / som Leds
og bragte ham til London hvor han lærte,
de et stille Liv og afskyede al Tho og
Tummel.

Andreas V. Rosenbom.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamen 1874.

L. H. Finnerman

4de Klasse

Frankrig under Ludvig den femtende; Revolutionen forberedes

Ludvig den 15. der kom paa Thronen 1715, var paa Grund af sin Svagelighed bleven holdt borte fra enhver alvorlig Forordning i sin Barndom. Det skadelige havde vist sig, da han selv skulde tiltræde Regjeringen; thi han følte nu Lede og ulykke for alt, hvad der henhørte til Statsstyrelsen. En saa svag Konge, som Ludvig den 15., kunde naturligvis ikke styre Landet, og derfor var Regjeringen ogsaa bleven overgivet til den dygtige og kraftige Minister Fleury. Naaglet Fleury kyldede Freden, kunde han dog ikke undgaa at lade Frankrig tage Del i den polske Thronfølgekrig (1733-1735) til Fordel for Stanislaus Leszinski, der var Ludvigs Svigerfader. Men af Sparommelighed anvendte han ikke megen Kraft paa Togtet til det fjære Polen. Et Par Regimenter var alt, hvad han sendte derhen, og Følgen blev, at Stanislaus snart blev fordreven af sin Medfølger August den 3de, der blev kraftig støttet af Østrig. Ved Freden i Wien beholdt Au-

gust Polen, medens Stanislaus fik Lotharingen, der efter hans Død tilfaldt Frankrig. Jo ældre Ludvig den 15te blev, desto mere hengav han sig til Udsvalser og sandselige Sygdeser. Efter Fleurys Død styredes Frankrig ganske efter de kongelige Elskerinders Godtbefindende og deltog aldeles planløst i de store Krig, der paa den Tid førtes i Europa. Saaledes anvendte Frankrig i den østerrigske Arvefølgekrig (1740-1748) al Kraft paa at udslogge Østrig. I den preussiske Syvaarskrig fulgte lige den modsatte Politik, idet Frankrig stræbte efter at knuse Preussen. Kræen anførtes af den kongelige Elskerinder, Madame Pompadour, Yndlingen, der gik i Krigene blot for Fornøjelse og for at vinde Bytte, og for at de ikke skulde undvære den vante Løvemaaad, fulgte hele Vognløb med Hæren af Damer, Galve og villigtende Vande. Medens Tøfferne saaledes levede flot, blev der ingen Rensyn taget til Soldaterne, der gik i Pjatter og ~~blev~~ kunde kun opholde Livet ved at plyndre. I stod saadanne Soldater var det en let Sag for Fjenden at staa sig, og den franske Krigsraad plettedes ogsaa med flere vænende Nederlag, naar

ved Rastach, hvor Klaven anførtes af Madame Pom-
padour's Yndling Louise. Ved Freden i Paris
1763 maatte Frankrig afstaa Canada til England,
deres ^{sø} Prussens Forbunds-fælle. Til den sidste
Korsholdning og til de store Krige udfordredes
mange Penge. Staden og Gejstligheden vare end-
nu i Besiddelse af deres gamle Rettigheder,
og den Skattefrihed. Alle Byder krævede altsaa paa
den tredje Stand, og Trykhet falt der to haar-
dere, da Halvdelen af Frankrigs Jordbund
var i Staden og Gejstlighedens Hænder. Til
Bønderne blev der slet ingen Hensyn taget, og
de levede i Trældom og Uvidenhed. Ved en-
kelte Lygligheder brød der fornøjelsen løs; Madame
Pompadour turde saaledes ikke komme til Pa-
ris uden stærk Bevæbning. og indskrænkede
der fornøjelsen sig som oftest til Gadeuordene,
^{som} hvilke let blev undertrykte af Soldaternes. ~~Le-~~
~~ne~~ De forvirede Forhold fik imidlertid en anden
Retning, efterat den offentlige Mening var begyndt

at ledes af franske Philosopher, for hvis Sætn-
ikke engang Religionen var sikret. Voltaire spottet
saaledes i sine Romaner og andre Skrifter ~~om~~ ^{og} Gys-
lighedens Forfølgelseslyst, Jesuitternes standstrang osv.
J. J. Rousseau anbefalede almindelig Frihed og Lig-
hed. Fordat forhindres de skadelige Virkninger,
som disse Skrifter kunde gjøre paa Folket,
blev Forfatterne hængt i Bastillen, som var en
Plads, der var omgivet med Vælde og Græse,
og deres Skrifter forbudte. Men hvilke Forholds-
regler man end tog, hjalp det dog ikke. Skrif-
terne blev enten trykte hemmelig eller i Udlan-
det og derpaa førte ind i Frankrig. De fran-
ske Frihedsideer greb vidt om sig i alle Lan-
de, og i Frankrig sporedes den nyere Tids Op-
lysning i Jesuitorordenens Fordrivelse, hvorpaa den
afbrød af Paven. Under Ludvig den 15de udvid-
tes Frankrig med Corsica, og en fransk Hær
besatte den samme Sted, som Napoleon den først
faldt 1769. Fem Står efter døde Ludvig den 15de,
og hans Søn Ludvig den 16de blev Konge. Men

Tillid til denne unge Fyrste, der havde den bedste Villie
til at lindre sit Folks Nød. Men da han var af
en svag Karakter og lod sig lede af sine Om-
givelser, blev Folkets fortrivede Stilling ikke af-
hjulpet, for det tog sig selv til Rette ved Re-
volutionen.

Dansk Stil

red

Kalvaarsexamen i December 1874.

J. Chr. Petersen.

Frankrig under Ludvig den femtende;
Revolutionen forberedes.

Da den bekjendte Ludvig den fjortende var
død i året 1715, besteg hans Sønnesøn Lud-
vig den femtende den franske Kongethro-
ne. Som Barn blev han paa Grund af sit
skrøbelige Hælbred holdt borte fra al Anstren-
gelse, saavel aandelig som legemlig. Derfor be-
varede han hele sit Liv igjennem en Lede
for al alvorlig Beskæftigelse. Medens Kon-
gen morede sig med Jagt, Spil og andre saa-
danne Fornøjelser, var Landets Styrelse i Han-
derne paa hans gamle Lærer, den hæderlige
Kardinal Fleury. Denne søgte at opbyl-

pe Landet efter de store Krige, hvorun-
der det havde sukket i Ludvig den fjortende
des Regeringstid. Han regerede i det he-
le taget efter de samme Grundsætninger
som hans samtidige, Lord Walpole i Eng-
land. Henry maatte imidlertid give efter
for den krigeriske Stemning ved Hoffet og
lade Frankrig optræde i den polske Thron-
følgekrig (1733-35) til Fordel for Kongens Sviger-
fader Stanislaus Lescinski, der var bleven
udraabt til Konge af Polen, mod hans Mod-
konge August den tredje, Kurfyrste af Sach-
sen og en Søn af den tidligere Konge Au-
gust den anden. August fik Understøttelse
fra Rusland og Preussen. Henry sendte imid-
lertid kun nogle faa Regimenter til Polen,
saaat Stanislaus snart blev fordreven.
Derimod førtes Krigen med større Held i
Lothringen mod Preussen, og ved Træden
blev det derfor ogsaa bestemt, at Lothrin-
gen skulde tilfalde Stanislaus for ved hans
Død at indlemmes i Frankrig, hvilket virke-

lig ogsaa skete. Tølen blev derimod givet til
August. Da Fleury var død, valgte Ludvig sig
ikke nogen ny Minister, men Regeringen
kom nu i Hænderne paa Kongens Elskerinder,
af hvilke især den forfængelige Marquise
af Pompadour fik stor Indflydelse. "Elsker"
inderne havde igen deres Yndlinge, og til
disse gaves de højeste Statsembeder. Mange
bleve bortdilede i stor Mængde for at tilfreds-
stille Hoffets Laster. Da Maria Theresia blev an-
griben fraa alle Sider, optraadte ogsaa Fran-
krig som hendes Fjende ifølge det gamle Tøli-
tik at tilintetgjøre Huset Habsburgs Magt. I denne
sækkaldte syvårige, uafgjorte krig, derførtes fra
1740 til 1748, ^{afholdtes} ~~endtes~~ uden mindste Nytte
Penge og Blod paa at svække Østerriig. I den prusi-
ske Syvårige krig fulgte lige den modsatte Politik.
thi ved at smigre for Madam Pompadour og
kalde hende sin kjære Veninde og Cousine fik
Maria Theresia hende overtalt til at erklære Fred
paa den anden Krig. Krigen varede fra 1756 til 1763. Den
franske Flar afførtes af Madam Pompadours Ynd-
ling Louvois. De franske Officerer betragtede blot

Krigen som en ny Odsættelse og medførte
helt Løs af Lækre Spirit, Medens og andet
sædvanligt, forat de ikke skulde undvære disse
Begrænsninger. Soldaterne gik derimod i Jæl-
ter og kunde kun opholde Livet ved at plejede
det var saaledes intet Under, at den franske Krige
ere plettet ved vandrende Nedlæg, f. Ex. ved
Koslach. I Krigen førtes desuden højt uheldig
mod England, Frederik den andens Forbunds-
fælle. Udfaldet af Krigen blev derfor ogsaa, at
Frankrig maatte afstaa Kænoda og en Række af
de vestendiske Jer til England. Under Ludvig
den femtende indlemmedes Corsica i Frankrig
da Genueerne ikke kunde holde de stridende
Landsbygere i Ave. Dette skete i Napoleon Bonaparte's
partes Fideaux, nemlig 1769. Indadtil frembrød
Frankrig et sørgeligt Skue. Adelen opholdt
sig nu ved Høffet og besøgte sjelden eller al-
drig sine Løder. Dine Bestyrelse var derfor
overdraget til Forvaltere, der udnyttede Børn-
derne paa det grænseste for at skaffe Midler
til Herrens adels Liv. De højere og vilige Embe-
der vare hos Adelen, og de lavere forvaltedes af
Mennesker, der vare i Besiddelse af Lidens eller
ingen Dømmelse. Borgerne begyndte især i

Dereis, at udtale sig lydeligt mod de Kongers
Stolens moraliske Fordervelse og Tyraani.
Revolutionen var saaledes godt forberedt, og den
freemmedes ogsaa i høj Grad ved de Skribenter,
som optraadte paa denne Tid. De spottede over
aldelens og Ejendommelighedens Udmød og Uviden-
hed og tilbragte almindelig Frihed og Lighed.
De vigtigste Skribenter vare Voltaire og
Jean Jacques Rousseau. Deres Skrifter bleve
forbudte, men saa indimengledes de over Gaa-
serne og laates gjerne af alle Stander, da enhver
glædede sig over, at der blev revet ned paa
hans Modstandere. Ogsaa i Udlandet fandte disse
Skrifter stor Udbredelse, og mange af de dave-
rende Tyrker bleve paavirkede heraf. Voltaire be-
søgte endog ogsaa Frederik den anden paa hans
Fjællingsslot Sanssouci. Da Ludvig den fjerde
døde 1774, blev han efterfulgt af sin Lønning
den uheldige Ludvig den sextende. Store Forhæ-
ninger bleve knyttede til den unge Tyrke, og
han havde virkelig ogsaa den bedste Villie til
at fremme sit Lands Vel. Men han formaaede
ikke at bide paa sine Forgængeres gjenrum-
hundrede Bar fortsatte Fjæl, saet Folket til,
sidst tog sig selv til Rette ved Revolutionen.

David A.

Ad.

Blaskearsamen 1874.

Anton Thune.

Juan Fernandez.

Omkring 100 Mile fra Sydamerika
ligger der en Ø, som hedder Juan
Fernandez. Øen er fire, eller i nogle
Steder mere, Mile bred, den har et sigende af
Havet med vilde, sønderne ^{slipper} ~~stjerne~~
La Spanierne kom til Øen, beliggende
de der ikke, og ingen tænkte paa at
Øen for Sørøvere var den et godt
Stedet. Øen vilde ikke blive
blive en besiddelse, men den er, hvis
ikke Englænderen Alexander Selkirk
mærkelige Enkelte knyttede sig til den.

Alexander Selkirk var Baudemann
paa en lille engelsk Kannonbåd, som
drogs med Spanierne. Han var, da
de kom, der, og blev med Kaptajnen,
og da Øen var nær, så han ham,
sagde han om at blive sat i Land paa
Øen. Han fik sit Sengstøj, en Øst, en
Bøsse samt Skudt og Kuler til sig med sin
Bog og Instrumenter med sig. Da Baudemann
var et Stykke borte fra Skibet, angrede
han sin Beslutning og bad Kaptajnen
om at komme ombord igjen, men han
var ubønhørlig, han blev sat i Land.

og Skibet sejlede bort. I Begyndelsen
lyngede Ensomheden langt fraa hans
Lind, men han blev snart glad og fæ-
lig med den og var glad og tryk paa Gen.
Han byggede sig en Skytte, som man
smugtede fra det vestre. Han kunde
vel stadig ud se sig, indtænke de vilde
Gjeder, han larmede og spillede om
Gjedskind, han holdt sig en bit levagt
af Skatte, som skulde holde Sællene
borte, naar man var. Da hans Brude
var forvildt, havde han sig nye af
Gjedskind, kun Skoen vilde ikke lykkes
for ham. En Gang landede der nogle Spanier,

da Seltirk viste sig, begyndte de at
skyde efter ham, men ^{han} Seltirk reddede
sig ved Hylten. En anden Gang faldt
han ned for en Slippe og laa der,
læs i lang Tid, da han vågnede, saa
han paa Maanens Stilling, at han havde
sovet i tre Dage. Han stak sig hen
Hyllen, men det varede ikke lange, inden
han var ras. En Dag fandte de
engelske Krigsskibe ved Gen, da Seltirk
saa det engelske Flag, var han ikke
bange for at vise sig. Seemandene hørte
ind Forbavselse paa, hvad han fortalte
dem, og af Matroserne fik han et vilde,

at det Skib, hvorpaa han havde gaaet,
blev Tid efter var blevet taget og splintet,
og at Haandskabet og Røstbæltet var i
Tangenskab. Hallet modstræbende gik
han ombord paa et Krigsskib som Læge.
I Aaret 1711 drog det Alexander Scherck
til London, efter at han havde opholdt
sig paa Gen i fire Uger. Hans Tale var,
under dette lange Ophold, bleven utydelig,
og han havde endt med at tale med
andre Mennesker. Han sad ofte paa en
stol i Kjøben, hvorpaa han i flere Timer
sidd og stirrede ud over Havet. Hans Ophold
paa Gen har givet Støtning til Historien.

om Robinson Crusoe.

Dansk Stil

ved Kalvaarsexamen 1874

J. Lindbæk.

Den brave Søn.

Den berømte General Liethen var i sin Ungdom Page ved den preussiske Konge, Frederik den stores Hof. Hans Moder var Enke og levede i meget trange Kår. Derfor vilde den gode Søn gjerne spare Penge sammen til hende, hvilket han en Gang fik usædvanlig god Lejlighed til. Kongen havde nemlig beføjet, at der i et Værelse ved Siden af hans Lovgemak skulde være en Page, som, naar han ringede,

kunde bringe ham, hvad han ønskede.
Dette skiftedes Pigerne. Førstningen til;
men da det forekom nogle for besværligt,
løjede de andre af deres Kamerater der-
til. Iblandt disse var Liethen. En Nat
kunde Kongen ikke sove og ringede paa
den vagthavende Page, forat denne kun-
de bringe ham en Bog. Men han rin-
gede flere Gange forgjæves. Tilslidst stod
han op for at se, om der ingen Page var.
Da saa han Liethen sidde sovende foran
Bordet, paa hvilket der laa et Brev til

hans Moder, som han havde begyndt at skrive paa, men under dette Arbejde var han falden i Sovn. Kongen nærmede sig forsigtig, tog Brevet og læste Begyndelsen af det, der lød saaledes: „Kjære Moder! Det er nu tredje Nat, jeg vaager, og jeg er saa søv-
nig, at jeg næsten ikke kan mere. Imidlertid har jeg dog den Glæde at have sparet 10 Rigsdaler sammen, hvilke jeg herved sender dig.“ Frederik gik tilbage til sit Værelse, hentede to Ruller med Dukater og stak dem i Fagets Lomme, hvorpaa han

stiltiende fjernede sig og lagde sig paa sit
Lige. Da Liethen vaagnede, fandt han
Dukaterne og kunde nok tænke, fra hvem
de vare komne. Han var vel glad over at
have faaet saa mange Penge til sin Moder,
men tillige angstelig for, hvad Kongen vilde
sige til at have truffet ham sovende. Da det
blev Morgen, gik han derfor ind til denne, i det
han kastede sig paa Knae for ham bedende
om Forladelse, fordi han havde sovet, men til-
lige takkende ham for den rige Gave. Frederik
rejste ham op, priste hans sønlige Kjærlighed

og forfremmede ham kort efter til Officer.
Liden steg han fra den ene Orespost til
den anden, da det viste sig, at han var lige saa
tapper som kjærlig og opoffrende.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamen 1874

A. Kinck

Den brave Søn.

Den berømte preussiske General Tie-
them havde i sin Ungdom været
Page ved Frederik den andens Hof.

Han holdt meget af sin Moder, der
levede i trænge. Kaar, og søgte derfor
at understøtte hende saa godt, han kun
ingen Page var. Her fandt han den be-
de. Dertil fandt han snart paa Raad.

En Page skulde nemlig hver ^{om} Nat ^{lige} va-
ge i Nærheden af Kongens Sovestue
for at være ved Haanden, naar Kongen
trængte til noget. Men nogle syntes,
at denne Vaagen var for besværlig,
og de overdroge derfor dette Arbejde ^{til andre},
de saa betalte derfor. Den fattige Pa-
ge begyndte derfor at vaage for sine
Kammerater. De Penge som han fik
derfor, sendte han til sin fattige Moder.

En Nat kunde Kongen ikke sove.

Han ringede derfor paa den vagtha-
vende Page for at lade denne bringe
sig en Bog til at læse i, men der kom
ingen.

Endelig stod han selv op og gik
ind i det næste Værelse, for at se om der
ingen Page var. Her fandt han den be-
de.

Han sad ved et Bord, og foraar han
læse et Brev, som ikke var færdig, thi me-
dens han havde været iford med at skrive
der, var han falden i Sovn. Kongen

læste Begyndelsen af Brevet, som lød saa-
ledes: Kjære Moder! Det er allerede den tre-

die Nat, jeg vaager for Betaling, og jeg
kan næsten ikke holde det ud længere;

men jeg glæder mig dog ved, at jeg igjen
har samlet 10 Rdlr., som jeg her

ved sender dig. Kongen lod ham sove,

gik ind i sit Værelse og hentede to
Ruller Dukater, som han puttede i hans
Kjølommer. Derpaa gik han i Seng
igen. Da Yndlingen vaagnede og fandt
Pengene, formodede han strax, hvorfra de
vare komne; men han blev tillige bang
over, at Kongen havde funden ham soven
de. Den næste Morgen gik han derfor ind
i hans Værelse, kastede sig for hans Fødder
og bad om Forladelse. Kongen roste hans
barmhertige Hørlighed, forfremmede ham
til Officer og gav ham en anselig Penge
sum, for at han kunde anskaffe sig det nød
vendige til sin nye Stilling. Senere gik han
fra den ene Crespost til den anden, og
det viste sig da, at han var en ligesaa
fapper. Den Kriger, som brav Søn

Danske Tile

for Jørgen Petersen

Ribe Latinskole II Klasse 1874.

Alexander Selkerk.

Ikke langt fra Sydamerikas Vestkyst ligger Gen Juan Fernandes. Den er fire Mile lang og tre Mile bred. Den er slet ikke bebøet, kun Fjerevæ-
ne søge deres Tilflugt der; vel
ere Spanierne flere Gange landet
de der; men de have aldrig bosat
sig. Gen er kun bekjendt ved
Alexander Selkerks ensomme
Liv. Han kom derhen paa følgen-
de Maade: han var ombord paa
et engelsk Skib, der blev han
uenig med Kapitajnen, da de der,

for kom til Gen Juan Fernandes,
landsatte Kapitajnen ^{ham} her 1704.

Alexander Selkerk bad om at komme med dem; men dette vilde Kapiti-
tajnen ^{ikke} tilade. Han fik derfor en
Pösse, nogle Leværkugler, sine Iystu-
menter og Røger med sig. I Be-
gyndelsen kjedede han sig; men
siden morede han sig med at
løbe om Kap med de vilde Fæder.
Han tammede ogsaa Dyrene, eller
læste i sine Røger, og han holdt
sig en Livvagt af Katte, til
at beskytte ^{ham} sig mod Rotterne.

Da hans Klæder vare opslidte,
dan nede han sig ny af Edeskind.
Kan Kæmpe vilde ikke lykkes.
Han byggede sig ogsaa et Telt,
og murede sig ind at smykke
det. Engang kom der nogle Spa-
niere til Gen. Disse skød efter
ham; men han reddede sig
ved Flugt. Engang faldt han
ned af en stejl Klippe. Han
laa længe bevisstløs paa jorden,
og da han kom til sig selv
igjen kunde han se paa Kaa.

nen, at der var gaaet tre Dage.
Han kravlede med Besvar hen
til sit Telt og laa lange sig.
Efter lang Tids forløb kom der nogle
Krigsskibe til Gen, og da han
saa det Britiske Flag, viste
han sig for dem. Han hørte af
dem, at de, med hvilke han var
kommen derhen, vare blivne
fangne af Spanierne, og end,
nu vare i Fængsel. Da de nog
le Star derefter rejste 1411, toge de
ham med som Lods. Det va,

rede dog længe, inden han
glemte den. Og hvor han havde
levet saa roligt, og han gik
hver Dag op paa et Bjerg
og stod længe og saa ud over
Havet.

Søren Petersen.

Dansk Stil.

ved

Kalvækskamen i 1874.

for

Ditlev Lauritsen i Ribe.

Aleksander Gelkisch.

Over 100 Mile fra Sydamerikas
ligger den lille Ø Juan Fernandez,
hvor Spanierne engang landede men
blev ikke paa Jern, da endelig Aleksan-
der Selkirk kom dertil og var der paa Jern,
hvoraf man har taget den bekjendte Ro-
man Robinson Crusoe. Jern er 4 Mile
lang og 2 Mile bred, og med høje Klipper.
Aleksander Selkirk var Baadmand
paa et engelsk Krigsskib. Han var
bleven uenig med Kaptajnen, og da de
netop ankrede ved Jern vilde han der
ind. Han fik da, en Basse forsynet med
Kugler og Kart, en Skind, en Fagline

Tysker og Indskrummer, med sig. Dette var
i Aaret 1704. Da Baaden sejlede ham i Land,
fortold han hvad han havde gjort og bad
om at komme med igen, men Haptgner
blev usædvanlig og Thibet syldede altsed. Han
stod nu alene paa Jern, men aligevel
befandt han sig dog vel i sin Ensomhed.
Paa stadig Følges kunde han snart se
ge Bukke og andre Dyr, taarnede Rindene
og snart havde han en hel Skare, til at
gaae paa ham, naar han sov. Da hans
Klæder var opslidte, lavede han sig nogle
af Skind og en Kytte, som han maade
sig med at pryde. En gang faldt han
ned fra en Klippe og da han vogrede sig

han ogsaa Maxens Forandringer, at han havde sovet
i 2 Gange. Han kloben til sin ~~Stule~~ Stule og laa derefter
lange syg. Saaledes hengik det, da kom et spanskt
Krigsskib dertil, men selkirk undslap. Noget Tid ef-
ter ankom 2 ^{te} engelske Skibe ved Gen. og han fortalte
to da sin Faldne, men hans Sprog var om-
stændt uforstaaeligt. Hans Landsmand
fortalte ogsaa, at det Skib hvormed han
havde været bogen Tid efter var bleven taget af Spa-
nienerne, og at Folkene endnu sad i Fængsel. De toge
ham næsten med hans Vilje ned hjem, hvor de
kom i taaret 1744. Han kunde ikke ret finde sig
i Omgang med andre Mændesker, ogsaa ofte i
flere Timer og stuede ud over Havet.

Dansk Stil.

ved

Halvårsexamen. 1877.

for

A Andersen.

Den brave Løn.

Den preussiske General Zeitzen var Bø, men han ringede flere Gange for i sin Ungdom Pige hos Frederik Gjeves. Han stod da op og gik ud for den anden. Kongen lod hver Nat at se om Pigen var der, og han saa ham en Pige vaage udenfor sit Kammer, for sidde sovende med et halvt færdigt Brev at denne kunde være ved Haanden, foran sig. Kongen tog Brevet og læste den, naar han forlangte noget. "Kjære Moder nu har jeg vaaget Pigerne skiftedes dertil, men nogle bleve Nætter og kan næsten ikke ve-trætte deraf og lode andre vaage holde det ud længere, men det for sig imod Betaling. Saaledes saa glæder mig, at jeg nu igjen har geede Zeitzen og saa for nogle Kam. tjent ti Rigsdaler, som jeg hermed merater, og Betalingen sendte han sender dig." Kongen gik ind i hjem til sin fattige Moder, der sit Værelse, hentede to Ruller var Enke. En Nat kunde Ducater og lagde dem i Pagens Kongen ikke sove og ringede paa Lomme, derpaa gik han igjen

ind i sit Kammer og lagde sig
til at sove. Da Pagen vaagnede den
næste Morgen og saa Pengene, kun-
de han nok tænke, fra hvem de
vare og blev glad over Gaven, som
han vilde sende til sin fattige
Moder, men tillige bedrøvet over,
at Kongen havde truffet ham
sovende. Læsnart han derfor
saa Kongen, faldt han paa
Knæ, bad ham om Tilgivelse
og takkede for den rige Gave.
Kongen roste hans barnlige
Kjærlighed og lovede at hjælpe
hans Moder. Senere gjorde han

ham til Officer, og nu steg han fra
den ene Crespost til den anden, og
det viste sig, at han var en ligesaa
tapper Soldat som brav Søn.

Dansk Stil -

ved

Halvaarsexamen 1874

for

Jens. T. Rosenborn i Ribe d. $\frac{14}{12}$

Den brave Løn.

Den berømte preussiske General
Liethen var i sin Ungdom Page hos
Frederik den anden. Hans Moder
var Enke og levede i Trange Kaa-
r, og Lønnen skaffede hende al den Un-
derstøttelse, han kunde, paa følgende
Maade. Frederik den anden var nemlig
syg, og der skulde hver Nat vaage en
i et Siderværelse for at være tilstede, naar
falden i Lønnen under Arbejdet. Kongen
gik hen og forlangte noget, men der var
man og læste Begyndelsen af Brevet, i
hvilket der stod: "Min kjære Moder nu
har jeg holdt Vagt i tre Nætter, og nu
kan jeg ikke holde det ud længere; men
jeg vil at vaage for sig. Liethen kom ogsaa
til at holde Vagt foren og fik Betaling
derfor, endog glad ved at jeg nu kan
sende dig ti Rigsdaler, som han samlede
sammen for at sende Kongen lod ham
sove, men gik ind i sit eget Værelse

dem til sin trængende Moder. En Nat kunde
Kongen ikke sove, og han ringede derfor
paa Liethen, som var i sin Ungdom Page
hos den vagthavende, for at han skulde
hente ham en Bog til at læse i; men han
ringede to Gange forgjæves. Han stod nu
selv op og gik ind i Siderværelset for at se,
om der ingen var, og han fandt den brave
Page siddende foran Bordet med et Brev
for sig til sin Moder, paa hvilket han
havde begyndt at skrive, men var
ind i Lønnen under Arbejdet. Kongen
gik hen og forlangte noget, men der var
man og læste Begyndelsen af Brevet, i
hvilket der stod: "Min kjære Moder nu
har jeg holdt Vagt i tre Nætter, og nu
kan jeg ikke holde det ud længere; men
jeg vil at vaage for sig. Liethen kom
Ogsaa til at holde Vagt foren og fik
Betaling derfor, endog glad ved at jeg
nu kan sende dig ti Rigsdaler, som han
samlede sammen for at sende Kongen
lod ham sove, men gik ind i sit eget
Værelse

og tog to Ruller Dukater og puttede en i hver af
hans Kjølekommer og gik saa ind igjennem sin Seng.
Næsta Morgen vaagnede, og han fandt Pengene,
blev han glad og kom straa i Tanker om hvem det
var, der havde gjort dette. Han gik ind til Kongen,
faldt paa Knæ for ham og bad om Forladelse,
fordi han var falden i Sovn og takkede ogsaa
for Gaven. Frederik den anden gjorde ham
nu til Officer og gav ham en Sum Tenge,
til alt hvad der behøvedes til denne Post,
og han forfremmede ham efterhaanden
fra den ene Orespost, til den anden, og
det viste sig ogsaa, at han var en ligesaa
tapper Krieger, som en kjærlig Søn.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamen 1874.

Jensen.

Udendne Gæster.

Paa en Gaard i Jylland mærkede Hønen
at den Mad som hun lavede, altid slap
saa hurtigt op; om hun end lavede nok
saa meget. Da sagde hun det til Hønen
som var et kløgtigt Hoved. Han vidste
nok at der ude paa Marken var en Høj
og deri boede nogle Bjergpudslinger; og de
tænkte ham det var som spiste al Maden.
En Middag gik han derud, og lagde sit
Øre til Højen, og der kunde han høre, at
de råbte til hverandre: „Giv mig min
Hat, Giv mig min Hat, Maden er færdig“

Da raabte Hønen ogsaa: „Giv mig min
Klat.“ Da sagde de, hvi have ikke andre
en gamle Faers! „Den er god nok, da
slængte de en gammel Klat ud af Højen.
Da tog han den paa, og da han kom hjem
vender ingen der kunde se ham men han
kunde se dem. Da han kom ind i Stuen
sagde han at Bjergpuslingerne sad om,
kring Bordet og spiste af en Pandekage
som Hønen havde sat ind paa Bordet.
Da der nu ikke var mere paa Panden
bleve de sande fortrydelige og en af dem
sprang op paa Bordet og trådte i Paa.

den. Da tog Kalen sin Kniv og stak
den lille i hans store Taa. Da fór han
ud af Døren og de andre bagefter.

Dansk Stil.

til.

Halvaarsesamen 1877.

af Gollfredsen

og afplund var der en stor Guard, og Hønen, som
havde Middagsmaden. Om tirsdags saa
meget var der end ikke nok. Da spurgte hun
Harlem om Grunden dertil, Harlem som
havde en kløvet Hoved han uvertede sin
Bjergpustlungerne spiste hver Dag. Nu trof
det det sig, at han hørte de hulede og raabte
skal vi snart op til vor Middagsmad, da raabte
Harlem ned i Jorden kom ned en Hat der sagde
vi har den af vor gamle Faders. Dag ikk han tjene
Da saa han dem sidde, at spise af en Fædtebage
han kunde se dem men de kunde ikke se ham
Dengang de havde den spist spurgte en af dem
op fra Borden og spaaede Foden op i Fanden
men i det samme tog Harlem en Kniv og stak
den igjennem hans Fod da hylede han og løb
ind af Døren og de andre bagefter.

Dansk Stil

ved

Halvaars-examen 1877

Hans Goffredsen.

Udvalgte Læstere

Paa en Gaard i Jylland mærkede
Korven at Møden ikke kunde slaa
silvren hui endog lærde nok saa me-
get, hui spurgte derfor Karlen paa
Gaarden om Grunden dertil. Karlen
vidste nok at der var Pustinger i
Bjergene^{ne} gik han ud paa Marken og
lyttede i Bjergene, han hørte at de
raabte iblandt hinanden om Mid-
dagsmæden var færdigt og at man
ville have Kaffee paa, Karlen vil-
de ogsaa have en Kaffee, man svarede
at der var ingen modtagen Fodder
Karlen sagde at den var god nok, de
hastede den ind af Hulen, og han tog
den paa og gik hjem. Da han kom
hjem saa han, at de spiste af en
Pandekege som Moderen havde sat
ind paa Bordet som Pande. Da den lille
vilde vilde sætte Foden op i Panden, tog
man efter ham.

Dansk Stil

ved

Juleexamen 1874.

P. Ducks. 2 Klasse.

Alexander Selkirk.

Nogle hundrede Mile fra Amerikas Vestkyst ligger den lille Ø Juan Fernandez. Den er 4 Mile lang og 2 Mile bred og paa alle Sider omgivet af høje Bjerge. Da Spanierne kom til den, var den ubeboet, og da den var saa bjergrig, drog de igjen bort fra den. Den har altsaa været ubeboet ~~ubeboet~~ længe, og kun Løro'erne ere komne til den. Paa den var det, at Alexander Selkirk har henlevet fire Aar af sit Liv, hvilket har givet Anledning til den bekjendte Roman Robinson Crusoe. Selkirk (han) var Baadsmand paa et lille engelsk Krigsskib, der op- & bragte spanske Skibe i Krigens mellem England og Spanien.

Han kunde ikke forliges med
Kaptejnen, og da de nepop-
kom til Juan Fernandez, beslut-
tede han, at blive ene tilbage
der. Han fik sine Kloder, Bø-
ger, Lovekloder, et Levor med
Krudt og Kugler, en Øxe og en
Kniv med, og steg ned i en
Baad, der førte ham i Land.
Da han var kommen i Land,
fortrød han, hvad han havde
gjort og bad om at Kom-
me med tilbage; men Kap-
tejnen vilde ikke tillade det.
I Begyndelsen var han bedrø-
vet over at være saa ene; men
Vænen gjorde ham modigere,
og snart var han glad, at

Dansk-Stil

ved

Juleexamen. 1874.

af

Nils Peter Theodor Lind.

Alexander Selkirk.

Omtrent hundrede Mile fra Sydamerikas Vestkyst ligger den lille Ø Juan Fernandez, som er fire Mile lang og to Mile bred, og som kun bestaar af Klipper, som rager op over det store Hav. Da Spanierne kom derhen, var den ubeboet. De nedsatte sig heller ikke paa den; men Søroverne toge ofte ^{deres} ~~deres~~ Tilflugt til den. Den er ved en Hændelse bleven bekjendt, ved, at Alexander Selkirk levede nogen Tid paa den, og dette har givet Anledningen til den bekjendte Roman Robinson Crusoe. Alexander Selkirk var Boodsmand paa et engelsk Skib, som krydsede ind i Spanierne. Han var bleven uenig med Kaptejnen og havde bedt

ham om at landsætte ham paa Jern.
Han fik da sine Klæder, Sengklæder og
Bøger med, desuden fik han en Bøsse og
noget Skyts, en Øxe og en Kniv, og saaledes blev
han sat iland i Aaret 1704. Han fortro'd det
imidlertid og bad Kaptajnen om at komme
ombord igjen; men han afslog det, og Skibet
sejlede bort. Eneløerlivet faldt i Begyn-
delser noget tungt paa Maanders Sind; men
han vannede sig snart til det og ovede sig i ved
Løb at indhente de vilde Geder. Han tæmme-
de ogsaa Hvid og hvide ^{Livvagter} end af Høtte, som skulde
beskytte ham mod Røtter; naar han sov. Han
jagede og fiskede, og da hans Klæder vare op-
slidte, lavede han sig nye af Gedeskind; Kun

Skoene vilde ikke lykkes for ham. Han byggede sig ogsaa en Hytte, som han morede sig med at pryde. Saaledes hengik der omtrent fire Aar uden megen Afveexling; men da landede nogle Spaniere, som skode efter ham, men han reddede sig ved Flugt. En anden Gang faldt han ned fra en Klippe og laa bevidstløs paa Jorden, og da han voagnede, saa han af Maanens Forandring, at der var hengaaet tre Dage. Han slæbte sig med Møjen til sin Hytte, hvor han var og lang Tid efter. Endog ankrede to Krigsskibe udenfor Gen, og da han saa det engelske Flag, skjulte han sig ikke for dem. De kunde næsten ikke forstaa hans Tale, fordi han havde Tid saalang

ge. havde De fortalt ham, at det Skib, som
havde landsat ham der, var bleven toget af
Spanierne, og at hele Besætningen endnu sad
fangen. De toge ham da næsten imod hans
Villie ombord paa Skibet, hvor han blev
Leds, og et Par Aar efter kom han tilbage til
sit Fædreland. Han kunde slet ikke leve i
Samfund med andre Mennesker, fordi han ik-
ke var vant til sådan en Tummel, og han
stog ofte op paa en høj Skjippe førder at tilbrin-
ge flere Timer.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamen 1874

F. Balslev.

Alexander Selkirk.

Flere hundrede Mile fra Amerikas Vestkyst ligger den lille Ø Juan Fernandez. Den er fire Mile lang og to Mile bred og hæver sig næsten overalt med stejle Kyster op af Havet. Da Spanierne først opdagede den, nedsatte de sig ikke paa den; kun Løroverne havde deres Tilhold der. Den vilde saaledes rimeligvis ikke være bleven bekjendt, hvis den ikke havde været Skuepladsen for Alexander Selkirks Eneboerliv, som har givet Anledning til den bekjendte Roman Robinson Crusoe. Alexander Selkirk var Baadsmand paa et engelsk Krigsskib, som krydsede ved Amerikas Vestkyst. Han var bleven uenig med Kaptejnen, og da Skibet i Aaret 1704 ankrede ved Juan Fernandez, beslut-

tede han at blive paa Jen og forlangte
at blive landsat. Han fik nu sine Klæ-
der, Bøger og Instrumenter foruden en
Bøsse og lidt Ammunition. Han blev nu
landsat; men da Baaden igjen vilde
forlade ham, fortrød han sin Beslutning
og bad om at komme tilbage til Ski-
bet; men dette afslog Kaptejnen be-
stemt, og Skibet sejlede bort. I Begyn-
delsern lyste Ensomheden paa hans
Lind; men snart blev han vant til
den, og han levede nu lykkelig og
tilfreds. Han byggede sig en Hytte,
som han morede sig med at pynte.
Saa godt, han kunde; Hans lærte ved
Qvelse at fange Geder i Løb. Han fange-
de ogsaa Kid og tømmede dem, og han
holdt sig en hel Livvagt af Katte, som
skulde beskytte ham mod Rotterne,
naar han sov. Da hans Klæder vare
opslidte, lavede han sig nye af Gedeskind;

hans Skoene vilde ikke lykkes for ham.
Saaledes levede han i fire Aar; uden at der
hændtes ham noget af Betydeligt. En-
gang ankrede nogle Spaniere ved Jen; de
skød ham; men han frelste sig ved
Flugt. En anden Gang faldt han ned fra
en Klippe og laa længe bevidstløs.
Da han vaagnede, kunde han se af Maa-
nens Forandring, at han havde ligget
der i tre Dage. Han krøb med Besvær
hen til Hytten, og var længe syg.
Endelig ankrede to engelske Skibe ved
Jen. Da Selkirk saa det britiske Flag
vaje, frygtede han ikke for at vise sig,
men gik ned til Skibene. Folkene, der
var gaaede i Land, hørte med Forun-
dring paa deres Landsmands Fortælling.
Hans Tale var næsten bleven uforstaa-
elig i den lange Tid, han havde levet
paa Jen. Næsten mod hans Villie brag-
te man ham nu ombord paa Skibet, hvor

han fik at vide, at det Skib, han havde
ljent paa, var bleven kapret af Spanierne,
og at Besætningen endnu sad i Fængsel.
Skibet bragte ham nu til London, hvor
han blev landsat i Aaret 1711. Han kün-
de i Begyndelsen ikke finde sig i at
leve sammen med saa mange andre
Mennesker og i den Uro, som det med-
førte, og han tænkte ofte tilbage til
den Tid, da han som Enboer levede
paa Juan Fernandez. Han künde
da ofte sidde i flere Timer og stirre
ud over Havet.

Dansk Stil

ved Prøven 1874

for

Hans Petersen.

Den nederlandske Frihedskamp.

Under Karl den 5te havde Nederländerne nydt mange Privilegier; men da de, ved hans Vedlag, gik af Regjeringen, kom under Philip den anden, som var en streng og grusom Mand, bleve de pinte og plagede paa alle Maader. Philip havde først sat Margrethe af Parma til Stattholderinde over dem; men da han, under hendes Stattholderskab, lod Inquisitionen indføre i Nederlandene, droge de fornemste ^{Mænd} hen til hende for at bede hende om, at Inquisitionen maatte blive afskaffet. Medens de vare nærværende, sagde hun, at hun nok skulde opfylde deres Forlangende; men saasnart de vare borte, brød hun sit givne Ord. Imidlertid forholdt de

nederländerne sig endnu rolige; men ^{da} ~~stad~~ blev paa lagt den trykkende Skatte, rejste de sig overalt. Da hun ikke kunde undertrykke dem, vilde hun ikke mere være Stattholderinde, og den grusomme Alba, som nyelig havde erobret Portugal, kom i hendes Sted. Da han var ankommen, begyndte han sit Stattholderskab med en stor Fest, til hvilken han havde indbød de fornemste Idelmænd og iblandt disse ogsaa Egmont, Horn og Vilhelm af Cranien. Egmont og Horn droge, da de havde faaet Indbydelsen, ned til Bryssel; thi de troede ikke at Alba vilde gjøre dem noget ondt, da de havde ^{ydset} vist Philip betydelige Tjenester, men Vilhelm, som kjendte Albas Karakter, vilde ikke komme. Da Egmont

Florn, og de øvrige Adelsmænd vare komne ind
i Salen, hvor Festen skulde holdes, lod Alba
Salen omringe, hvorpaa han fængslede dem
alle. Derpaa nedsatte han en Ret, som paa
Grund af sin Grusomhed blev kaldt Blod-
retten, og lod dem dømmes fra Livet. Han
lod derpaa i Aaret 1565 Egmont, Florn og de
øvrige Adelsmænd henrette paa Torvet i Brys-
sel. Ved denne Bloddaad undertrykkede
han en Tid Opstanden; men i Aaret 1572
sluttede Landskaberne Holland, Utrecht og
Zeeland Forbund med hinanden og vedtog-
ge, at de vilde staa Last og Brast med hin-
anden. Da de havde gjort dette, tilbagekald-
te de Vilhelm af Oranien, som var flygtet

til Tyskland. Philip indsaar imidlertid, at
Alba ikke kunde udrette noget mod Nederlan-
dernes sejge Utholdenhed og kaldte ham
derfor tilbage. Han satte derpaa den smedi-
ge og dygtige Alexander Farnese til Statholder
over dem. Han havde ogsaa paa et hængen-
de Haar gjort det af med Nederländerne; thi
lidt efter lidt bevægede han de sydlige Sta-
ter til at slutte sig til ham. Han erobrede og
saa Antwerpen; men ved dens Belæring mi-
stede han mange Folk; thi han havde nem-
lig slaat en Bro over Schelde, for at hindre
den hollandske Flaade i at bringe Antwer-
pens Indbyggere Livetsmidler, men da la-
vede en Mand i Antwerpen et Skib og lod det

fyldte med Glasstumper, Søm og Kruddt, hvorpaa han lod det drive ned mod Broen. Skibet var imidlertid indrettet saaledes, at naar det kom ind under Broen, saa sprang det i Luften. Da de spanske Soldater saa det komme driven de, stode de til Broen for at gribe det; men ligesom de vilde til at luge fal paa det, sprang det i Luften og dræbte flere hundrede ^{af dem} Spaniere. En fransk Hær drog ogsaa til Lyden for at belejre den; men da Vilhelm af Oranien lod Digerne ved Yssel gjenembryde, druknede næsten hele den spanske Belejringshær. Da de nordlige Stater fik at høre, at Antwerpen var erobret, sluttede Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Frisland og Groningen i Aaret 1579 et Forbund med hinanden og bestemte, at Vilhelm af Oranien skulde staa i Spidsen for dem. Imidlertid vilde det vist have været ude med dem, hvis Elisabet af England ikke havde hjulpet dem. Philip troede imidlertid, at han let kunde undertrykke Hederlænderne, naar Vilhelm af Oranien var ryddet af Vejen, og da han havde sat en stor Belønning paa hans Hoved, myrdede en Skurk ved Navn Gerard ham. Det gavnede imidlertid ikke Spanierne synderligt, at han var bleven srigmyrdet; thi Hederlænderne fandt en næsten ligesaa dygtig Børn i hans Søn Morits. Da den spanske Konge saa, at han ikke kunde undertrykke dem, anerkjendte han i den westphalske Fred

deres Uafhaendighed .

Hans Petersen.

Historisk Stil

ved

Halvaarsexamen 1874.

A. Kinch.

Den nederlandske Frihedskamp.

Den spanske Konge og tyske Keiser, Karl den 8te, havde staaet i et godt Forhold til Nederlænderne og skulde tilstaaet dem Religionsfrihed, men saamaar hans Søn, den spanske Kong Philip den 2den, kom paa Thronen, ophævede han strax Religionsfriheden, og indførte jesuites. Forgjæves drog en Flok Adelsmænd op paa Støttet mod til Stadtholderinden, Margrethe af Parma, de blive kun smaaenligt afviste (1566). Ved denne Lejlighed fik de Titlen de net Gueusere (Tiggere), — Saamaar Philip fik at høre om Nederlændernes oprørske Stemning, sendte han en Hær til Nederlandene, forunder den grusomme Hertug af Alba, for at undertrykke Oprøret i dens Fødsel. Saamaar Hertugen var ankommen, nedrakte han en Domstol, der kaldtes Blodretten, fordi den dømte Folk fra Livet hver Dag om de endog blot havde hørt en protestantisk Prædiken. Blandt de Mænd, som først bleve dræbte vare Greverne Egmont og Horn, skønt de havde gjort Philip mange Tjeneester. Paa Grund af disse Følgelses drog mange adelsmænd og gode Mænd bort fra deres Fædreland, og deriblandt Vilhelm af Oranien. Alligevel holdt Nederlænderne sig rolige og først, Da

da der blev pådømt dem tunge Skatter, erklærede de sig uaf-
hængige og kaldte Vilhelm af Oranien tilbage, for at han
skulde være Stadtholder (1572). Da Philip saa, hvad Albas
Grusomhed havde udvirket, kaldte han ham tilbage og
sendte Alexander Farnese derpå. Denne bragte snart
ved klog Underhandelling de sydlige Provindser under Spa-
niens Herredømme igjær og sendte en Flaa imod Leyden,
men Byen holdt sig, suagtet den største Hungersnød var,
og de i den, indtil Vilhelm lod Digerne Gjennemskæres, og
Vandet strømme ind, saa at Spanierne med Skød og Skytte
undkom, og til Løn for sin Tapperhed, fik Byen et Univer-
sitet. Herpå kom Udsendinge fra Provindserne Holland,
Friesland, Utrecht, Overijssel, Drente og Groningen sammen
i Utrecht og lovede der at holde sammen (1579). Herover
blev Philip rasende og udvakte en Belønning for den, der
dræbte Vilhelm af Oranien. Flere Mordforsøg bleve tilintet-
gjorte, men tilsidst lykkedes det dog en Mand ved Navn
Geraerd, der havde indmegen sig i Vilhelms Tjeneste, at
dræbe ham i det Øjeblik han gik ud af sin Spiseaal. Al-
lmagten faldt da på hans Søn Moritz, der blev Stadtholder efter hans
Død, traadte i hans Fodspor, maatte Holland dog vist

tilsidst have underkæstet sig, hvis Philip ikke havde
trøst, at Hollanderne nok selv skulde falde til Bøje og
grebet England, hvis Dronning, Elisabeth, havde hugt
~~Holl~~ skide landerne. Han udrustede derfor en stor Flåde
og sendte den under Medina Sidonia imod England
men den blev adspillett af, og flere Skibe gik under,
at den maatte vende hjem med uspørretet Lag naar
Skotland og Irland (1588). Philip døde i år 1598, og hans
svage Efterfølgere gjorde intet for at vinde Holland
bag; dog blev det først erklæret for frit i den vestfalske
Fred (1648).

Danske Stil

1. 2

Malvaars-examen 1874

M. Riis

1. Klasse.

Den brave Søn.

Den berømte Officer Liethen var i sin Ungdom Page ved det preussiske Hof. Hans Moder var Enke og levede i trænge Kvar, og han vilde derfor gjerne hjælpe hende. Han fandt ogsaa paa Raad. Kongen kunde nemlig ikke altid sove om Natten, og ^{han} vilde derfor have en af sine Tjenere til at holde vagt udenfor hans Dør, for at han kunde komme ind til ham, naar han ringede. Tjenerne skiftedes dertil, men da de syntes, at det var for strengt, søgte de at faa andre til at gjo;

re det for dem. Den fattige Page be-
gyndte ogsaa at holde vagt for nogle
af sine Kammerater, og skjøndt det
var meget strengt, var han dog glad
ved, at kunne ^{han} fortjene noget til sin
Moder. En Nat kunde Kongen
slet ikke sove, og han ringede derfor paa
Pagen, for at han skulde komme og gi-
ve ham nogle Bøger til at læse i. Da
^{han} havde ringet flere gange forgjæves, stod
han op og gik ind i Kammeret, for at
se om Pagen var der. Da han kom

derind, saa han denne sidde sovende ved
Bordet, og foran ham laa der et Brev, som
han havde begyndt, paa, men han var
falden i Sovn derved. Kongen listede sig
hen til ham, tog Brevet og læste det, og
der stod, „Kjære Møder, det er allerede
fredte Nat, at jeg holder vagt, og jeg kan
næsten ikke holde det ud, men jeg ^{er} glad
ved, at jeg nu igjen har tjent 10 Rigsda-
ler, som jeg hermed sender dig.“

Kongen listede sig tilbage til sit
Kammer, tog to Ruller Dukater

og pakkede en i hver af Pagens Lom-
mer, og derpaa lagde han sig igjen i
Seng. Om Morgenen da Pagen fandt
Penge, formodtede han strax, hvorfra
de vare komne, og han blev meget
glad; men han blev ogsaa bang, for-
di Kongen havde fundet ham sovende,
og hangik derfor ind til ham, faldt
paa Knæ for ham og bad ham om for-
ladelse, idet han takkede meget for
den rige Gave. Kongen roste hans
barnlige Kjærlighed, og han ophoj-
de ham til Officer, og han fik en

stor Søn, saa at han kunde faa alt,
hvad han behövde i sin nye Stilling.
Kongen sag, at han ikke alene var
en brav Søn men ogsaa en tappere
Kriger.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexam 1874

Jens P. Petersen.

Den brave Søn.

Den berømte preussiske General Liethen, som var
Søn af en fattig Enke, havde i sin Ungdom været
Tage ved Kong Frederiks den andens Hof.
Tagerne Bestilling var at vaage ved Kongen.
Naar nogle bleve kjede af at vaage lejede de
andre, som saa paa den Maade kunde spare noget
sammen. Saaledes bar den berømte Tage sig
ad, og hver Skilling, han saaledes sparede sig
sammen sendte han til sin Moder. Da han
saaledes holdt Tugt en Nat kunde Kongen
ikke sove, og han ringede derfor paa Tageren,
at denne skulde hente ham en Bog, men han
ringede flere Gange forgjæves, og han stod derfor

op for at se om deringen Page var i Liden varel-
set, og fandt der den brave Page sovende over
et Brev til hans Moder. Kongen tog Brevet,
som lød saaledes. Kjære Moder!

Det er allerede tredje Nat jeg vaager, og jeg kan
næsten ikke holde det ud længere, men jeg er
dog glad ved at have faet sparet ti Daler sam-
men til dig, og som jeg hermed sender dig.

Kongen gik bort, og kom tilbage med to Ruller
Dukater, som han putte^{de} i Pagens Frakkelom-
me, og gik bort uden at vække Pagen. Da denne
vaagnede, og fandt Pengene blev han meget
glad for sin Moders Skyld, men blev tillige
bange for at Kongen havde fundet ham

sovende; thi han kunde nok tænke sig til, at det
var Kongen der havde lagt dem der. Han gik
derfor ind til Kongen faldt ned paa Knæ-
ne, og bad om Forladelse, og takkede tillige for
den store Gave. Kongen, der syntes godt om
den barnlige Kjærlighed ophøjede ham til
Officer, og da han var en lige saa krigrisk og
dygtig Officer, som en brav Søn senere til
General.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamenen 1874.

Peter Raben.

Den brave Søn.

Den preussiske Page Liethen, som var ved Kong Frederiks Hof, var Søn af en fattig Enke. Da hans Moder havde det meget tarveligt, besluttede han derfor at hjælpe hende. Det var Skik paa Slottet, at en af Kongens Pageer vaagede hos ham om Natten, for at give ham det som han vilde have. Da mange af Pageerne ikke kunde holde det ud, overlod de det til andre, hvoriblandt Liethen var. Da han havde vaaget hos Kongen i nogle Nætter, traf det sig, at Kongen ikke kunde sove. Han ringede derfor tre Gange inden der kom nogen; endelig rejste Kongen sig op af Sengen.

for selo at gaa ind at læge Bogen, da han kom
ind i Værelset så han, at Bagieu var falden
i Sovn og forand ham læst Brev som han havde
villet skrive til sin Moder men medens han skrev
var han falden i Sovn. Kongen gik dæm og
læste Begyndelsen af Brevet hvori der stod.

Kjære Moder!

Jeg har nu allerede vaaget tre Nætter hos Kongen,
og jeg kan snart ikke holde det ud, men jeg er
glad ved at jeg allerede har tjent 10 Rd, som
jeg vil sende dig. Kongen tog da to Ruller
med Dukater, og puttede dem i hans Lomme.
Da Liethen vaagnede kunde han nok se, hvornår
der havde været der, og gik ind til Kongen den næste

Morgen, faldt for hans Fødder og takkede
ham. Senere gjorde Kongen ham til Offi-
cer, da han så, at han havde Lyst dertil,
hævede han ham fra den ene Post til den
anden; som en brav Søn.

Dansk Stil

ved

Halvaarsexamen i 1877.

Valdemar Petersen.

IV^{de} Klasse.

Frankrig under Ludvig den 15de;
Revolutionen fortvædes.

Ed Ludvig den firtendes Død 1795 kom
hans Gennemsøner Ludvig den 15de paa
Thronen i Frankrig. Ed sin Opdragelse
i Versailles var han fornøddetst Svaghed
bleven afholdt fra al aandelig og legemlig An-
strængelse, og det var derfor intet Under, at han
i sin Regjering ikke befattede sig med
Statsstyrelsen, men hengav sig til sanselige
Nydelser, som efterhaanden blevde ham i
den Grad, at hans Elskerinder frit kunde
raade over Finantserne. Døggikede første
Aar af Ludvig den firtendes Regjering

godt, men dette skyldes Ludvigs Forsteminister
Fluery, der vare en fredelig sindet og fedrelands
Kjærlige Mand, som af al Magt virkede
for at fremme Statens Kjærlig Vilstand.
Flauvilde aldrig have Krig, men kunde ikke
indgaa at deltage i den polske Arvefølge
Krig [1733-35] til Fordel for Ludvigs Svigerfader
Stanislaus Lazinsky. Flau sendte ham ^{de} iind i Hertog
kunet. Tre Regimenter til Hjælp, med holl
ke Stanislaus intet iidrettede. Derimod af
stodes Lothringen ved Freden i Wien til Stanislaus,
som ved sin Død testamenterede Frankrig det.
Ved Fluerys Død var det, at Ludvigs Elskerinder fik
Magten i Frankrig, og medens Landets indre
Tilstand fordervedes, pengar Ludvig sig mere og mere

til Æmøjelser. Den, som fik den største Magt, var
Madam Pompadour, som Ludvig hemmeligagtede.
Denne snedige Kiønde led Frankrig delte i to Kri-
ge, først mod Maria Theresia [den østrigske Thron-
følgekrig 1740-48.] til Fordel for Frederik 2
af Preussen, som gjorde Fordring paa Slesviken,
dernæst med Preussen til Fordel for Maria Ther-
esia, som vilde Ruukke Preussens Magt [Den preu-
siske Syvaarskrig 1756-63]. I denne Krig viste det sig
ret, hvor stor den moralske Fordærvelse var.
Officerne førte Tøgne med sig, som vare fulde af
Spisevarer, Viner, veltugtende Tænde og deslige.
Seldateme gik derinde i Galter og maatte røve
og plyndre for at faa Føde. Efter Nederlaget ved Rossbach
trak Frankrig sig ud af Krigens uden at faa en Smule.

Slisfeenigelsen over en saadan Regjering var stor, hvilket
intet Under var, thi Skatterne skulde udbringes af den
3de Stand, Børgene, for de 4de Adelen og Gysstligheden havde
bevaret flere Skrettligheder, hvoriblandt Skattefrihed.
Tegnet fclles stærkere, for de 3de Landgæddommene over
4de Halodelen af vare i de 4de Adelen og Gysstligheden's Hænder.
Der nedrettedes intet, skjønt der vare flere Cadetstøjer,
hvilket var for de 4de Adelen var Regjeringen tro,
og for de 4de Ministers, "Lette de eachet "Kunde
enhver, som blot var mistænkt, i Fængsel i Pa-
stillen paa ubestemt Tid. Men nedrettedes de ved
Røger, som vare af Landets beste Forfattere, f. ex. Voltaire.
Han skrev med glimrende Vid og Satire om Ti-
dens Forærvælse, medens Jean Yague Rousseau
derimod virkede i en anden og mere Retning.

Man vilde nemlig have, at Frankrig skulde være en
Republik, at dens Kæde vare Frihed og Lighed og
at Religion afskaffes, som noget overflødig og
unødvendigt. Man var mange Tilhængere
og kaldes derfor med Rette Socialismens Fader.
Nagtet Censurloven kasseres i Bastillen og deres Yr-
ker forbødes, tryktes de dog i Udenland og læstes
saa vel der, som overalt i Frankrig. Enhver
Man læste dem og glædede sig i Smig over, at enhver
Man fik sine Moser i dem. Saaledes stode
Sagerne da Ludvig den 15de døde 1774,
forbandet og forhaat af sit Folk. Efter
ham kom Ludvig den 16de paa Thronen,
og under ham er det da, at Revolu-
tionen bryder ud i lys Lue.

Danske Stil

ved

Halvaarsexamen i December 1874.

af

Johannes Jensen. IV Klasse.

Frankrig under Ludvig den 15de; Revolutionen forberedes.

Efter Ludvig den 14des Død (1715) kom hans Søn ^{medfølger} Ludvig den 15de paa Frankrigs Throne. Ludvig den 15de var en svag Mand, der mest holdt af at more sig og ikke bekymrede sig om Regeringen. Staten blev da styret først af Philip af Orleans, der var en grusom Mand og som ødslede mange Tunge bort. Senest af den dygtige Kardinal Fleuri, denne opbyggede Landet, der var forfærdelig ødelagt efter den spanske Arvefølgekrig, og han søgte at undgaa alle de store Krige, der dengang førtes i Europa. Dette opnåede han for en Del, så af de ^{Krige} ~~krige~~, hvori han ^{deltog} ~~var~~ var den polske Thronfølgekrig, der førtes fra 1733-35. I Polen var der nemlig efter August den andens Død 1733 opkomme Thronstridigheder, fordi der var to, der gjorde Fordring paa den polske Throne, nemlig Ludvig den 15des Sigerfader Stanislaus Leszcinski og August den 3die. Da det nu gik

Stanislaus uheldigt, saa Thuri sig nødt
til at hjælpe ham; men han sendte kun
et Par Regimenter derved under Anfø-
rel af Villars, som ikke udrettede noget.
Stanislaus maatte flygte, og ved Frederik
1735 fik han Løstvingen, som efter hans
smarte paafølgende Død tilfaldt Frankrig. Efter
Thuris Død kom en af Kongens Elskerinder,
Marquise af Pompadour til Magten. Hun
førte Krig mod Preussen, hvor Frederik den
anden var Konge, men da Hæren var i en uheld
Tilstand, og da der ikke fandtes nogen dygtig Of-
ficer, led Hæren gjentagne Nederlag, af hvilke
især det ved Rossbach er det mærkeligste. Her
havde den franske Hær ^{under Louville} forenet sig med den
derogel sammensatte tyske Rigs-hær, men paa
Grund af den daarlige Anførelse blev den
tyske Rigs-hær snart slaat paa Flugt,
og efter en kort Modstand blev Frank-
mandene tvungne med paa Fligten. Da Louville
efter dette Slag kom hjem, blev han udnævnt
til Marschal, den højeste Titel, man kun gik

Imidlertid begyndte Folket at ytre sin Uvil-
fredshed over en saadan Skjæbne af Hæren, Ma-
dame Pompadour kunde ikke vove sig uden at
hun var ledsaget af en Hædeling Soldat, og
der var flere Gange gjort Gadespør, som dog
snart blev dæmpede af Soldaterne. Ophavsman-
dene til saadanne Opfør. blev fangne og kastede
i Bastillen. Der fæmstod paa den Tid flere Dig-
tere, f. ex. Voltaire, der har gjort sig bekjendt
ved, at han spottede over den Tids Daarlighed og
indrogaa over Religionen; og Jean Jacques Rou-
ssau, der senere blev en af Anførerne for Revo-
lutionsmændene. Men da Hoffet saa deres
Skripter, blev flere, og deriblandt Voltaire, kastet
i Bastillen, hvorfra Voltaire dog snart kom ud;
det blev nu forbudt, at hans Skripter maatte
lases i Landet, men de blev trykte i Udlandet
og smuglete ind over Grænsen, og man læste
dem meget gjerne for deres villige Længsel.
Ogsaa i Udlandet yndede man Voltaires Skripter,
saaledes opholdt ^{denne} ~~Voltaire~~ sig nogen Tid hos Frede.

rik den anden af Preussen; og paa Katharina
af Rusland bleves lide med flere franske For-
fattere. Efter Ludvig den 15des Død, kom hans
Søn Ludvig den 16de paa Thronen, og under ham
brød endelig den lange forberedte Revolution ud.

Danske Stil

and

Halvaarsexamens 1874

Wilfred Høj.

Den brave Løve.

Den preussiske General Lütken
var i sin Ungdom Page hos
Frederik den anden. Han var af
fattig Familie, og hans Moder sad i
trange Kvar. Kongen havde
hver Nat en Page til ved sit Sov-
kammer, som holdt Vagt, for i'ald
Kongen vilde have noget. Pagerne
paa Slottet skiftedes dertil; men
mange af dem kunde ikke holde det
ud og maatte give en af de andre
Pager Penge for at tage Vagten.
Lütken var i Regelen den, som

de lykkede dertil. De Penge, som han
fik herfor, sendte han hjem til sin
Moder. En Nat da Kongen ikke
kunde sove, ringede han paa den
vagthavende Page, for at han
kunde hente ham en Bog til
at læse i. Kongen ringede flere
Gange for at vække, og da der ingen
kom, gik han ind i Værelset,
hvor Pagen sad. Han saa da
Litteren i Færd med at skrive et
Brev, men han var faldet i Sovn
midt under det. Kongen listede
sig hen til ham, og tog Brevet for at
læse det. Det begyndte saaledes: "Kja-
re Moder! Det er allerede tredie Nat
jeg holder Vagt, og jeg er nar ved
at falde i Sovn. Jeg har allerede
faaet ti Guler, sparet sammen,
som jeg hermed sender dig." Kongen
gik ind i Sovrekammeret og tog to
Ruller Tുകတ်, som han lagde i
hans Bøglomme og gik der paa i
Læng igjen. Lidt efter vaagnede
Pagen, som nok kunde tænke, hvor
Pengene var kommet fra. Han

glædede sig nok ved Pengene, som
han nu kunde sende sin Moder,
men paa den anden Side, var
han kjed af, at Kongen havde truffet
ham sovende. Om Morgen gik
han ind til Kongen faldt paa Kne
for ham og bad ham om Naade, for
di han var faldet i Søvn, men takke
de ham tillige for Dukaterne. Kongen
roste ham for hans barnlige Kærlig
hed, og lod ham kort Tid efter blive
Officer, herfra steg han endnu højere, thi
han var lige saa god en Krigs, som bras Søn.

Ved. Halvaarsexamen

i

Ribe

for

Marius Lauritzen 1874

Den brave Søn.

Den preussiske General Liethen havde været
Page hos Frederik den anden. Hans Moder var
meget fattig, og han maatte da til at finde
et Raad, hvorved han kunde faa Penge, dette
fandt han snart. Om Natten skulde en
Page holde Vagt hos Kongen, forat være ham
behjælpelig med alle Ting. Imidlertid blev
det besværlig for Pagerne at holde Vagt,
og de besluttede da at holde betale andre
for at holde Vagt. Saaledes kom og saa Liethen
til at holde Vagt. En Nat kunde Kongen
ikke sove, og han ringede derfor paa den
vagthavende Page, men der kom ingen,

Kongen ringede endnu et Par Gange, men da der
ingen kom, gik han selv ind i Værelset ved Døren
af og saa der, at Pagen laa og sov, han gik nærmere
hen til ham og saa da et Brev ligge foran ham,
som han havde været ved at skrive paa, men var fal-
den i Søn under dette Arbejde. Kongen tog Bre-
vet og læste det første deraf, som lød saaledes, "Kjære Moder,
jeg har nu holdt Vagti tre Nætter, og det er allerede
nær ved at blive mig besværlig, imidlertid glæder jeg
mig dog til at sende dig ti Rigsdaler, som jeg
har sammenbragt." Da Kongen havde læst
det, gik han ind i sit Kammer tog to Ruller Duca-
ter og stak dem i hans Kjolelomme, derpaa gik
Kongen ind i sin Seng igjen. Om Morgenen

da Tagen vognede, blev han glad ved at finde de to
Kuller i sin Lomme, han tænkte strax at det var
Kongen. Tagen gik da ind til Kongen, og bad ham
om Tilgivelse, fordi han havde sovet om Natten.
Kongen gjorde ham til Officer og gav ham en Sum
Penge, senere blev han ved at stige fra den ene Øres-
post til den anden, og det viste sig, at han var
en ligesaagod Kriger som Lon.

M. Lauritzen i Ribe